

Šitāds dižmedījums sen nebija manīts!

Edgars Gabranovs

Pagājušās nedēļas trešdienas pievakarē medībās uz gaidīti Susāju pagastā veiksmē uzsmaidīja mednieku kluba “Nastrova” medniekam Jānim Bukovskim no Vēdeniešiem, nomedijot dižmedījumu alni. “Sēdēju, ar pašizgatavotas bundžas palīdzību pabaroju, pablaustījos, bet rezultāts izpalika. Vēl pēc laiciņa devu ziņu, bet atkal atbildē bija nodevīgs klusums... Iestājās mīksts, kad pamanīju, ka alnis iet pa mežu, tuvojoties man tuvāk un tuvāk. Iznāca no meža ārā, pastāvēja un sāka skriet. Vēlreiz uzblāvu, alnis apstājās, un es izšāvu,” atceras mednieks.

Atskatot tikai vienam šāvienam, alnis nozuda mežā. “Nokāpu no torņa un devos raudzīties, kāds ir rezultāts. Meklējot iespējamās asins pēdas, nācās secināt, – nekā nav. Sevi nospriedu, ka acīmredzot neesmu trāpījis. Staigāju, neizsakāms, ieraugot deviņus+deviņus nomedijus alņus, bet ne tik lielu!”

Medību sezonas veiksmēm vai tā, cik mednieki ir aktīvi: Tas ir manās asinīs. Kādam

Mednieku sabiedrībā alnis “Nastrova” vadītājs Andris Diāna šoreiz nav skopopieriedzējušais mednieks veiksmi: “Tas patiesi ir mūsposē nomediti medījums ir pirmo ienāk jaunā paaugšogad mums pievieHaralds, kurš nesen zvērestu Alūksnē. Medniekiem novēlu gūt lieliskas trofejas, lai, mastā stāvēt, zvēri

staigāju, līdz alni atradu. Protams, prieks bija žuburus. Tas ir mednieku grāls – esmu apstiprina mednieks. Spriežot par šī gada neveiksmēm, Jānis pieļauj, ka tas atkarīgs no “Medībās kopā ar tēti eju kopš bērnības. Jābūt labam medniekam? Pacietīgam!”

tiek uzskatīts par dižmedījumu. Kluba Kazinovskis piekrit, ka medību dieviete jusies. Lūgts atklāt, vai neapškauž Jāni, smaidot atklāja, ka priecājas par kolēģa dižmedījums. Šādi ragi manīti ir, bet ļoti maz. Mūsu kolektīvam tik liels reizi. Priecājos, ka medību kolektīvos dze, kas turpina medību tradīcijas. nojās Andra Ķerģa mazdēls

pieņēma karavīra

vienmēr ir redzami. Tomēr, lai izdara arī pareizo izvēli, kurus zvērus atstāt, lai saglabātu populāciju. Balvu novadā pērn, cik zinu, bija trīs dižmedījumi, bet šogad, šķiet, pirmais. Kā veicās medībās? Mums ir nomediti četri alņi, teļš – piektais, un ir arī kāds briedis. Medību sezona ir gara, turklāt oktobrī sāksies dzinējmedības, tāpēc neliksim plintes krūmos. Aktīvi sēžam un sēdēsim torņos. Kā ar lāčiem? Ja runājam par Stompakiem, mednieki pēc lielām diskusijām vairāk vai mazāk savu ir panākuši. Lieguma “Stompaku purvi” dabas aizsardzības plānā tagad ir iestrādāti medniekiem labvēlīgāki noteikumi, salīdzinot ar tiem, kādi tie bija sākotnēji. Apspriedē Viļakā mednieki izteica ļoti daudzus priekšlikumus, tāpēc ceru, ka tos ņems vērā. Cita lieta, ka kopumā Dabas aizsardzības plāns ir divains un jocīgs. Piemēram, plānots aizrakt grāvjus, lai purvā paceltu ūdens līmeni. Tas automātiski apdraud zemnieku, kuri dzīvo netālu no purva, piederošās teritorijas. Šajā plānā ir daudz nianšu, kas iedzīvotājiem

diez vai ir pieņemamas. Jaunais novada domes priekšsēdētājs Jānis Trupovnieks to visu dzirdēja, un ceru, ka pieņems pareizu lēmumu plānu apstiprināt vai neapstiprināt. Viss ir pašvaldības rokās.”

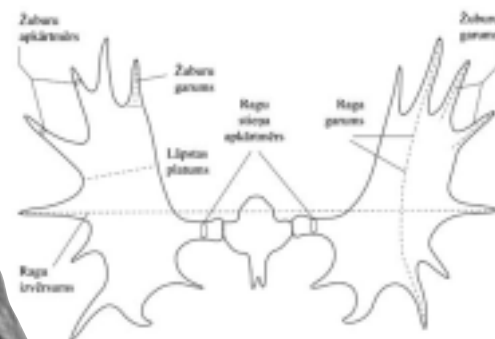
Taujāts, viņa sapņu medījums, A.Kazinovskis atklāja, ka visi medijamie zvēri, kuri mīt Latvijā, ir nomediti: “Kā man nav? Lāča, bet tos nedrīkst medīt. Uz Āfriku neplānoju braukt, jo vislabākā atpūta ir Latvijā. Medības lauku cilvēkiem ir viens no patīkamākajiem atpūtas veidiem. Tas rada kopības sajūtu – mēs jokojam, apmaināmies ar informāciju, pat risinām praktiskas lietas. Tāpat mednieku cunftē vienmēr viens otru atbalstām. Man patīk būt kopā ar saviem cilvēkiem, nevis skraidīt pa ārzemēm. Kā vērtēju daļā dzimuma klātbūtni medībās? Pozitīvi, tas virus disciplinē, kaut vai nepateikt kādu lieku lamuvārdu.

Forši, ja ir kundzes! Arī dāmas, manuprāt, tad jūtas labi.”

Bez komentāriem.

Veiksmīgais mednieks Jānis Bukovskis atzīst, ka, ieraugot dižmedījumu, vārdi kaut kur izplēnējuši vējā. Viņš spriež, ka trofeja ir izstādes cienīga. Kā lai nepiekrīt?!

P.S. Medībās piedalījās 12 mednieki. Jāsecina, ka otrā dienā pēc medībām atklājās, ka Jāņa tētis Ivars nomedijis briedi. “To atradām tikai otrās dienas rītā. Brieža gaļa pārtaps konservos, bet alņa gaļu sadalījām savā starpā. Cik svēra? Aptuveni 300 kilogramus. Jāpiebilst, ka alnis bija vecs,” pastāstīja A.Kazinovskis.

Īsziņas

Balsojiet par savējiem!

Zemkopības ministrija (ZM) aicina ikvienu piedalīties Sabiedrības atzinības balsojumā par ZM konkursa “Sējējs 2025” dalībniekiem līdz pat konkursa laureātu apbalvošanas dienai – 25.oktobrim. Ja balsotājam ir vairākas simpātijas, vienu reizi dienā var balsot par vairākiem konkursa dalībniekiem. Konkursa “Sējējs 2025” dalībniekus vērtēs deviņās nominācijās. Jāpiebilst, ka konkursā piedalās arī mūsposes uzņēmēji, tostarp ZS “Āriņi”, SIA “JK timber”, ZS “Kotiņi”.

Iespēja pieteikties nodarbībām

Rīgas Tehniskā universitāte (RTU) arī šogad vecāko klašu skolēniem sniegs iespēju iepazīt nākotnes studiju virzienus, aicinot uz bezmaksas praktiskām un izzinošām ikmēneša nodarbībām “Universitāte nākotnes inženieriem” (UNI) studentu pilsētiņā Ķīpsalā. Pieteikšanās 2025./2026.mācību gada UNI nodarbībām norisināsies līdz 30.septembrim.

Nākamajā
adugunī

● Dāliju paradīzē
Dzeja, ziedi, dziesma

● Visu mūžu kopā ar mūziku
Grupai “Guna” – 30

Vārds žurnālistam

Artūrs Ločmelis

Šodien rit 1307.diena, kopš Krievijas okupācijas spēki iebruka Ukrainā un šajā Eiropas valstī uzsāka asiņainu un postošu karu. Ticot Ukrainas armijas ģenerālštābam, pagājušās svētdienas rītā Krievijas dzīvā spēkā zaudējumi karā sasnieguši 1 101 610 karavīru, bet tehnika iznīcināta desmitiem tūkstošos vienību. Protams, agresorvalsts zaudējumi nav un nevar būt pilnībā precīzi, jo informācijas ieguvei traucē karadarbība. Jebkurā gadījumā tas ir milzīgs skaits, kuram pievienojot bojāgājušos Ukrainas karavīrus un civiliedzīvotājus, jāsecina, ka ir pilnībā iznīcināta, piemēram, Igaunijas valsts... Vienmēr ir grūti iejusties cita ādā, bet vismaz iedomāties, kas šobrīd notiek katra Ukrainas patriotiski noskaņota cilvēka pasaulē un dvēselē, kad sveša armija posta viņa dzimteni un tautu, gan var...

Kā zināms, līdz 8.oktobrim Latvijā notiek nacionāla mēroga mācības "Namejs 2025". Savos darba gados esmu bijis klātesošs un sagatavojis ne mazums publikāciju par dažādām militārām mācībām un citām ar šo sfēru saistītām aktualitātēm. Tomēr pavisam nesen, kad Balvu pilsētā pamanīju kolonnu ar smago militāro tehniku, kas virzījās uz robežas pusi, sajūta bija ne pārāk omulīga, kas neradīja drošības, bet trauksmainas emocijas, jo cilvēka visdziļākajos zemapziņas apcirkņos ielikto psiholoģiju neapmānīt. Nebūsim atrauti no realitātes, bet vienlaikus dzīvosim ar domu par mieru un ikdienā prātosim pozitīvi!

Latvijā

Izcīna sudrabu. Aizvadītajā sestdienā pasaules vieglatlētikas čempionātā Tokijā Latvijas sportiste Anete Sietiņa izcīnīja otro vietu šķēpmešanā, tādējādi atkārtotot Latvijas vieglatlētu labāko sasniegumu pasaules meistarsacīkstēs. Savā sestajā mēģinājumā latviete sasniedza jaunu personisko rekordu – 64,64 metri. Līdz šim sudraba medaļu pasaules čempionātos Latvijai bija izcīnījusi tikai tāllēcēja Ineta Radeviča, kura 2011.gadā bija otrā Dienvidkorejas pilsētā Tegu.

Apsūdz vairākus jauniešus. Rīgas pilsētā sāka tiesvedība pret vairākiem jauniešiem, kurus apsūdz par palīdzēšanu Krievijai un starptautisko sankciju pārkāpšanu, caur Latviju organizējot preču piegādi Krievijas armijai karam Ukrainā. Šī lieta plašāk pazīstama kā pārnēsājamo "Starlink" satelīta interneta sistēmu nosūtīšana agresorvalstij, bet pārdoto preču sortiments bijis daudz plašāks. Pasūtījumu apjomi liecina, ka grupas rīcībā bijuši ievērojami naudas līdzekļi. Prokuroram nav šaubu, ka minētās preces nonākušas līdz personām, kas saistītas ar Krievijas bruņotajiem spēkiem, bet lietā iesaistīto vaina būs jāpierāda tiesā.

Nezināmā sieviete Stradiņa slimnīcā. Valsts policija jau kopš aprīļa ziņo, ka Paula Stradiņa klīniskajā universitātes slimnīcā atrodas apmēram 60 gadus veca sieviete, kura nespēj mediķiem nosaukt savas personas datus. Vienlaikus rodas jautājums, vai sievietes identitāti nevar noskaidrot pēc pirkstu nospiedumiem, ko ikviens pases īpašnieks nodod Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes iecirknī? Proti, no 2008.gada 15.septembra pasēs tiek iekļauti pases turētāja divu roku rādītājpirkstu nospiedumu digitālie attēli. Likumsargi skaidro, – ja cilvēks nodevis biometrijas datus, personas identitātes noskaidrona nav tik sarežģīta. Vienlaikus Valsts policija uzsver, ka vecāka gadagājuma cilvēkiem joprojām var būt spēkā pases, kas izdotas pirms 2008.gada un kuru derīguma termiņš ir līdz pat 50 gadiem. Tādējādi dažiem pensionāriem pirkstu nospiedumi sistēmā nav reģistrēti.

Sācies astronomiskais rudens. Vakar noslēdzās astronomiskā vasara un sākās astronomiskais rudens. Dienas garums turpinās samazināties līdz 21.decembrim, kad būs ziemas saulgrieži un sāksies astronomiskā ziema. Savukārt gada trīs tumšākie mēneši jeb solārā ziema būs periodā no 6.novembra līdz 4.februārim.

/Ziņas no interneta portāliem www.tvnet.lv,
www.apollo.lv, www.delfi.lv/

Mājup pārved zeltu, sudrabu un bronzu

Startē Eiropas čempionātā Somijā

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Smaidīgi, laimīgi un sportiski! Attēlā redzami Balvu novada komandas "Nūjot Prieks" pārstāvji Latvijas delegācijas sastāvā: no labās puses – Inta Ozola, Zlata Kallase, Renāts Vilipsons un Zoja Ribuša. Savukārt otrā attēlā perspektīvais nūjotājs no Bērzkaines R.Vilipsons redzams ar Latvijas karogu! Jāpiebilst, ka kopvērtējumā 1.vietu ar 54 medaļām izcīnīja Somija, bet 2.vietā ar 24 medaļām ierindojās Polija, no kuras tikai par divām godaļgām atpalika Latvijas valsts pārstāvji.

No 12. līdz 14.septembrim Somijas pilsētā Lahti notika Eiropas čempionāts nūjošanā, pulcējot vairāk nekā 300 dalībniekus no 15 valstīm. Lielajā sporta forumā ar 24 sportistiem piedalījās arī Latvijas delegācija, kas uzrādīja īpaši spožu sniegumu, kopvērtējumā ierindojoties 3.vietā un izcīnot 22 medaļas – 11 zelta, astoņas sudraba un trīs bronzas godaļgas. Turklāt Latvijas delegācijā startēja un augstos panākumus kaldināja arī četri nūjotāji no Balvu novada komandas "Nūjot Prieks" – INTA OZOLA, ZLATA KALLASE, ZOJA RIBUŠA un RENĀTS VILIPSONS!

Nostiprina vārdu Eiropas nūjošanas kartē

Lahti ir viens no slavenākajiem Ziemeļvalstu ziemas sporta sacensību centriem ne tikai Eiropā, bet visā pasaulē. Piemēram, Lahti Sporta centrs un tā apkārtnē ir daudzfunkcionāla sporta zona, kas piedāvā brīnišķīgu vidi visdažādākajām aktivitātēm gan ārā, gan iekštelpās. Lahti ir arī mājvieta Somijas hokeja līgas komandai Lahti "Pelicans". Tāpat pilsētā divas reizes noticis pasaules čempionāts biatlonā, bet sešas reizes – pasaules čempionāts distanču slēpošanā, kas ir vairāk nekā jebkur citviet. Bet kā tad Latvijas pārstāvjiem veicās sacensībās?

Čempionāta organizatori tā dalībniekiem piedāvāja startēt trīs distancēs – 5, 10 un 21 kilometra garos posmos, kā arī 4x5 kilometru stafetē (sieviešu, vīriešu un jauktajā) un 5 kilometru vaļasprieka distancē ar laika kontroli. Lielākais medaļu skaits tika izcīnīts 21 kilometra distancē, kur sudrabu ieguva arī Z.Ribuša. Piecu kilometru distancē starp 130 dalībniekiem septīto labāko rezultātu uzrādīja R.Vilipsons (33 minūtes un 46 sekundes), kurš turklāt kļuva arī par junioru grupas čempionu. Savā vecuma grupā piecu kilometru distancē 3.vietu un bronzas medaļu ieguva Z.Kallase, bet I.Ozola šādā pašā distancē savā vecuma grupā – 4.vietu. Arī starti sieviešu un vīriešu stafetēs bija ļoti veiksmīgi: 4x5 kilometru distancē sievietēm zelta medaļas vērtu 1.vietu izcīnīja komanda, kurā no četrām dalībniecēm trīs bija no "Nūjot Prieks" – I.Ozola, Z.Kallase, Z.Ribuša, kā arī rīdziniece Jana Kivrina. Šādā pašā

stafetes distancē 1.vieta arī vīriem, kuru bez Kaspara Roča, Leonida Reinholda un Feoktista Pušņakova pārstāvēja arī bērzkalniētis R.Vilipsons. Jāuzsver, ka dalībai stafetēs atlasīja spēcīgākos no spēcīgākajiem! "Latvijas nūjotāji apliecināja savu augsto meistarības līmeni un nostiprināja mūsu valsts vārdu Eiropas nūjošanas kartē, aizvadītajā čempionātā nodrošinot vienu no iespaidīgākajiem medaļu pūriem. Nav šaubu, ka nākamā gada čempionātā Latvijas delegācijai noteikti ir visas iespējas pacīnīties par vēl augstākiem rezultātiem un vietām," pārliecināta Latvijas delegācijas vadītāja, Latvijas Tautas sporta asociācijas valdes locekle un valsts nūjošanas trenere GAĻINA GORBATENKOVA.

Gandarījums un nenovērtējamas emocijas

Savukārt balveniete I.Ozola pēc sacensībām pastāstīja, ka nupat aizvadītais Eiropas čempionāts Somijā mūspuses nūjotājiem nebija pirmā pieredze tik augsta līmeņa sporta pasākumā, jo līdz šim Balvu novada komandas "Nūjot Prieks" dalībnieki piedalījušies un izcīnījuši zelta medaļas arī Pasaules kausa nūjošanas posmos Latvijā un Igaunijā. Tikmēr nūjošanas čempionāts Somijā atšķīrās ar īpaši kalnainām distancēm. "Ierodoties sacensību norises vietā Lahti, pirmajā vakarā devāmies pastaigā pa trasī, un jau no pastaigas vien biju pamatīgi nosvīdusi! Tas tikai apliecina to, cik fiziski ļoti labi ir sagatavoti nūjotāji, kuriem savas distances sacensībās jāveic jau aktīvā sporta režīmā. Jebkurā gadījumā emocijas par aizvadīto čempionātu ir fantastiski labas. Tuvākajā laikā plānojam startēt maģiskajā Pokaiņu mežā, kur 18.oktobrī notiks Latvijas čempionāta nūjošanā sestais posms un iešanas sacensību piektais posms. Protams, neizpaliks starti arī pasākumā "Skrējiens un nūjošana apkārt Balvu ezeram 2025". Sportojam visu gadu! Paldies arī visiem atbalstītājiem, tajā skaitā Balvu novada pašvaldībai un "Ziemeļlatgales Sporta centram", jo, lai nokļūtu, uzturētos un startētu Eiropas čempionātā, bija nepieciešami ne mazi finansiāli izdevumi," gandarīta par gūtajiem panākumiem čempionātā ir I.Ozola un viņas ciņubiedri no komandas "Nūjot Prieks".

Nepalaid garām!

Skrējiens un nūjošana apkārt Balvu ezeram

4.oktobrī ikvienam interesentam būs iespēja piedalīties tradicionālajā rudens sporta pasākumā "Skrējiens un nūjošana apkārt Balvu ezeram 2025".

Starts notiks pilsētas parkā pie estrādes: pulksten 11 trasē dosies sacensību dalībnieki pa vecuma grupām un distancēm, bet pulksten 13 tiks dots stara šāviens skriešanā un nūjošanā desmit kilometru distancē. Reģistrācija un numuru izsniegšana notiks sacensību dienā – 30 minūtes pirms attiecīgās grupas starta. Katram sacensību dalībniekam iepriekš jānosūta pieteikums dalībai sacensībās uz e-pasta adresi: sportacentrs@balvi.lv. Tas jāizdara līdz 1.oktobra pulksten 20, norādot vārdu, uzvārdu, dzimšanas gadu un disciplīnu, kurā vēlas startēt (skriešana vai nūjošana). Iepriekšēja pieteikšanās ir obligāta – dalībnieki, kuri vēlēties startēt, bet nebūs veikuši iepriekšējo pieteikšanos, sacensībās nevarēs startēt. Katram dalībniekam pašam jāsedz savi sacensību izdevumi. Dalībniekiem, kuri nav Balvu novada iedzīvotāji un ir 18 gadus jauni, piemērota piecu eiro dalības maksa, kurus līdz 2.oktobrim jāpārskaita uz AS SEB banka vai AS "Citadele banka" kontu numuriem, maksājuma mērķi norādot "Ziemeļlatgales Sporta centram".

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Aktuāli

Laika apstākļu dēļ cilvēkus bez maizes neatstās

Irēna Tušinska

Augusta beigās Latvijas Kūdras asociācija aicināja Klimata un enerģētikas ministriju (KEM) izsludināt valsti ārkārtējo situāciju kūdras ieguves sektorā, jo laika apstākļu dēļ kūdras ieguves nozare šovasar piedzīvo vienu no smagākajām sezonām pēdējo desmitgažu laikā. Īpaši smagi cietis Latgales un Vidzemes reģions, kā arī daļēji Zemgale. Kūdras ieguvējiem ir bijusi iespēja savākt tikai 29% no vidēji plānotā apjoma. Vairāki darba devēji būšot spiesti pārtraukt darbu vai būtiski samazināt darbinieku skaitu. Kā šajā lietainajā vasaras sezonā klāties uzņēmumam “Balvi Flora”, jautājam uzņēmuma valdes loceklim IVARAM ZAHARĀNAM.

Kūdras ieguve ir sezonāla, bet nelabvēlīgie laikaapstākļi, kas sākās jau šī gada maijā, būtiski ietekmējuši ieguves apjomus, apdraudot nozares darbību. Sevišķi smagi skarta Latgale un Austrumvidzeme, kā arī daļēji Zemgale un Kurzemes vidiene. Kūdras ieguvēji informējuši, ka reģionālās atšķirības ir ievērojamas – līdz 1.augustam ieguve Vidzemē un Latgalē bija iespējama ap 20–30% no plānotā. Kūdras ieguvei nepieciešams sauss, saulains un vējains laiks – vismaz trīs līdz piecas dienas bez lietus, lai varētu uzsākt frēzkūdras ieguves procesu. Šajā sezonā tādu periodu bijis ļoti maz. Kūdras asociācija ziņo, ka vairāki darba devēji būšot spiesti pārtraukt darbu vai būtiski samazināt darbinieku skaitu, atstājot sezonālos un pastāvīgos darbiniekus bez pilnas slodzes vai plānotiem ienākumiem.

Kā šīs vasaras lietainais laiks ietekmēja sezonālos darbus Naudaskalna kūdras purvā?

– Var teikt, ka sezonālie darbi nenotika, jo sezonu tā arī neuzsākām. Esam ieguvuši aptuveni 20% no tā kūdras apjoma, ko izstrādājām citās sezonās. Tas šovasar raksturīgi visai Latgalei, īpaši pierobežai, jo laiks bija ļoti lietains.

Kādi ir uzņēmuma zaudējumi sakarā ar šīs vasaras nelabvēlīgajiem laika apstākļiem?

– Kūdras ieguves nozarē zaudējumus tā vienkārši nevar sarēķināt, jo, ja neieguvi kūdras vienā gadā, to varbūt vairāk iegūsi nākamajā. Mums ir cita problēma – ja nav produkcijas, notiek ražošanas, un ir jādodomā, kā noturēt darbiniekus. Tas šobrīd ir visaktuālākais jautājums. Pagaidām visus, kurus cerībā, ka sezona būs, pieņemām darbā, esam spējuši nodarbināt. Šie darbinieki joprojām strādā, jo septembrī laiks ir uzlabojies, un ir cerība kaut ko vēl ievākt. Situācija kūdras nozarei šajā sezonā, protams, nav patikama.

Vai šovasar, tāpat kā iepriekšējos gados nodarbinājāt arī skolēnus?

– Skolēnus pieņemām darbā, bet izvēlējamies tos, kuriem bija kaut neliela iepriekšējā pieredze. Protams, darba apjoms, ko viņi paveica, nebija tāds, kā iepriekšējos gados, un viņi nevarēja tik labi nopelnīt. Strādāt bija ļoti smagi, jo viss nepārtraukti bija slapjš.

Ko kūdras ieguves jomā nozīmē tas, ka visu laiku liet?

– Vienkārši nevar uziet uz lauka. Tehnika nevar iebraukt. Kūdras lauki arī tiek sabojāti. Tas viss ir ļoti, ļoti slikti. Īpaši smaga situācija ir Litenes purvā. Tas ir vairāk izstrādāts purvs un tur stāvoklis ir ļoti bēdīgs...

Kā nodarbinājāt strādniekus, ja kūdras purvā nevarēja strādāt?

– Darijām dažādus citus darbus. Veicām dažādus remontus gan ēkās, gan uz lauka. Nācās izdomāt nodarbošanos. Nevieni bez algas nepalika – daži nopelnīja vairāk, daži – mazāk. Vasarā nācās izmantot arī atvaļinājumus, kas šajā nozarē nav raksturīgi. Kaut kā līdz šim esam izgrozījušies, taču grūtākais vēl ir priekšā – ziemā rūpnīca nevarēs strādāt, jo frēzkūdras nav vispār. Tā ir vislielākā problēma, kas mūs vēl sagaida.

Latvijas Kūdras asociācija cer, ka šīs nozares uzņēmumi varētu saņemt kaut kādu atbalstu no valsts...

– Tas ir pilnīgi bezcerīgi – saņemt kaut ko no valsts. Mūsu valstī dzirdam tikai to, ka naudas trūkst. Iedzīvotāju paliek aizvien mazāk, bet ierēdņu – aizvien vairāk. Uzņēmēji vairs nespēj uzturēt šo uzpūsto valsts aparātu, ar viņu pašu izdomātajām bezjēdzīgajām funkcijām. Mums, uzņēmējiem, nav uz ko cerēt. Valsts domā tikai, kā no uzņēmējiem vairāk

paņemt, nevis par to, kā viņiem palīdzēt kritiskā brīdī.

Varbūt uzņēmums ir apdrošināts...

– Nē. Jāsaprot, ka arī apdrošināšanas firmas ir uzņēmumi, kas pelna. Uz ko tad viņi pelna? Uz tiem pašiem apdrošināmajiem. Gala rezultātā apdrošinātājiem tāpat samaksāsim vairāk, nekā viņi izmaksās mums. Nav dzirdēts, ka apdrošinātāji strādātu ar zaudējumiem. Viņi arī rēķina savu peļņu. Ja kādam ir vairāk jāizmaksā, viņi izdomās simts un vienu iemeslu, lai to nedarītu. Kūdras ražošanas nozarē apdrošināšanu parasti neizmanto.

Ja jau rūpnīca ziemā nevarēs strādāt, ko darbinieki iesāks? Vai atbrīvosiet viņus no darba?

– Mūsu un uzņēmuma īpašnieku kopīgs lēmums ir pēc iespējas saglabāt darbiniekus. Kā viņus nodarbināt, – izdomāsim. Varbūt rūpnīcā veiksīm kaut kādu celtniecību. Remontzonā jau vasaras laikā daudz ko esam izdarījuši un sakārtojuši. Esam izbetonējuši grīdas, nomainīsim vēl logus, varbūt darbnīcām mainīsim jumta segumu. Šķeldosim celmus, vedīsim šķeldu uz katlumāju. Līgums ar katlumāju jau ir noslēgts. Par visu tiek domāts.

Tad jau darbinieki var būt droši, ka masveida atlaišanu nebūs?

– Masveida atlaišanu nebūs. Varbūt kāds uz laiku izmantos bezdarbnieka statusu, bet tas ir normāli. Katrā ziņā nav plānots

vienkārši atlaist darbiniekus. Ar katru tiks runāts, pārrunāsim iespējas, ko varam darīt, uz ko katrs ir gatavs, kādus darbus ziemā varēs veikt. Tādā veidā mēģināsim maksimāli saglabāt darbaspēku. Tas ir arī īpašnieku uzstādījums, jo varbūt nākamā sezona būs laba. Protams, pārkraušanā izmantojam daudz sezonas strādnieku. Dažreiz viņus mēģinām nodarbināt arī ziemā, nodrošinot kādus papildus darbus. Šoziem, iespējams, šādu strādnieku atstāsim mazāk. Pagaidām, septembrī, darbs ir, jo laika apstākļi ir uzlabojušies. Nāks oktobris, kad uz lauka vairs nevarēs uziet, tad risināsim šo jautājumu, jo pagaidām nezinām, cik ilgi turpināsies sezona.

Slapjš kā purvā. Tāpat kā daudzos kūdras ieguves purvos, arī uzņēmuma “Balvi Flora” Naudaskalna kūdras ieguves vietā darbu apgrūtināja un pat padarīja neiespējamu šīs vasaras nepārtrauktās lietavas.

Uzziņai:

♦ Kūdras nozare Latvijā nodrošina 2327 tiešās darbavietas un kopā ar netiešām darbavietām 5171 (saskaņā ar “KPMG” pētījumu 2023.gadā), maksājot konkurētspējīgu atalgojumu – 2023. gadā vidējā bruto mēneša alga nozarē bija 1586 eiro, kas pārsniedz valsts vidējo un ir ievērojami augstāka nekā lauksaimniecībā.

♦ Latvija ir nozīmīga spēlētāja pasaules tirgū – valsti iegūst 31% no Eiropā profesionālajā dārzkopībā izmantotās kūdras.

♦ Ņemot vērā sarežģītos apstākļus, paredzams kūdras resursa deficīts un cenu kāpums, kas ietekmēs arī pārtikas cenu līmeni, jo substrāts ir būtiska komponente dārzena audzēšanā. Jau šobrīd izsmeltas noliktavās uzkrātās kūdras rezerves, kuras bija plānots atjaunot šīs sezonas laikā, tādēļ situācija kļūst kritiska ne tikai vietējiem ražotājiem, bet arī eksporta partneriem.

♦ Klimata un enerģētikas ministrs Kaspars Melnis 13. augustā ticies ar Latvijas Kūdras asociāciju. Kopīgā tikšanās laikā notika saruna par situāciju kūdras ieguves nozarē un nākamajiem veicamajiem soļiem, tai skaitā to, ka asociācijai ir jāiesniedz KEM izvērtēšanai detalizēta informācija, tostarp dati par zaudējumiem, kas radušies kūdras nozarē.

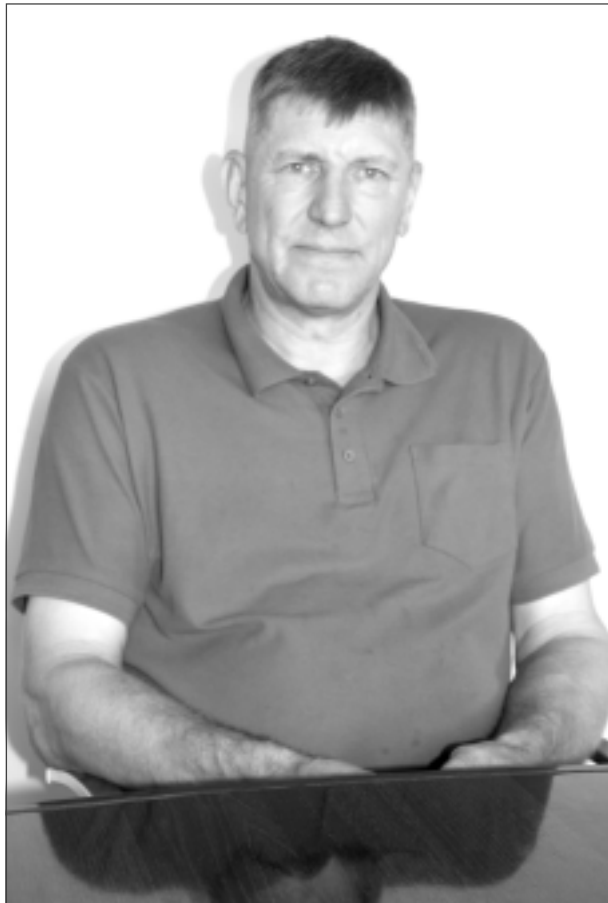

Foto - A.Kirsanovs

Darīs visu, lai saglabātu darbavietas. I.Zaharāns sola, ka, neskatoties uz katastrofāli sliktu sezonu, neatstās cilvēkus bez iztikas līdzekļiem. Šobrīd Naudaskalna kūdras ieguves vieta ar darbu nodrošina aptuveni 50 apkārtnes iedzīvotājus. Ziemā strādnieku būs mazāk – aptuveni 30. “Nevar jau cilvēkus atstāt bez maizes, jo strādnieks jau nav vainīgs, ka ir slikti laika apstākļi,” spriež I.Zaharāns.

Foto - A.Kirsanovs

Aktuāli

Ar smagu roku tomēr nobalso par trīs skolu reorganizāciju

Sanita Karavoičika

Pašvaldībās visā Latvijā joprojām aktuāla skolu tīkla sakārtošana, un izņēmums nav arī mūsu novads. Atsaucoties uz demogrāfijas tendencēm un nepieciešamību taupīt līdzekļus, 18.septembra Izglītības, kultūras un sporta, kā arī Finanšu komitejā deputāti virzīja priekšlikumu reorganizēt Baltinavas, Rekavas un Rugāju vidusskolu posmus. Lēmējvara ir pārliecināta, – skaitļi un statistika liecina par to, ka pārmaiņas ir neizbēgamas, taču skolu direktori un vecāki redz pavisam citu ainu: tukšākas klases, bērnus, kas spiesti ceļā mērot desmitiem kilometru, un vietējās kopienas, kurām atņemta *sirds*. Skolu tīkla reorganizācija no tehniska dokumenta kļuvusi par emociju vētru, kas dalījusi sabiedrību divās nometnēs – ‘par’ un ‘pret’.

Vērtējot izglītojamo skaita dinamiku, Izglītības pārvalde secinājusi, ka minimālo skolēnu skaitu, ko savos kritērijos noteikusi Izglītības un zinātnes ministrija, ilgttermiņā nespēs nodrošināt vairākas vispārējās vidējās izglītības iestādes, – demonstrējot prezentāciju un iepazīstinot ar reālo situāciju, klātesošajiem teica Izglītības pārvaldes vadītāja Inese Circene. Viņa sniedza kopējo ieskatu par visām novada izglītības iestādēm un konkrēti tām, kuras skars šie lēmumprojekti. Novadā šobrīd ir 20 izglītības iestādes ar kopējo skaitu (kopā ar pirmsskolu) 2458 izglītojamie, 1.-12.posmā – 1672 izglītojamie. Izglītības iestāžu sarakstā ir četras pamatskolas, četras vidusskolas, profesionālā un vispārizglītojošā vidusskola, Balvu Valsts ģimnāzija, trīs profesionālās ievirzes izglītības iestādes, piecas pirmsskolas izglītības iestādes, Balvu sākumskola un Balvu novada bērnu un jauniešu centrs.

Statistika ar stabilu minus zīmi

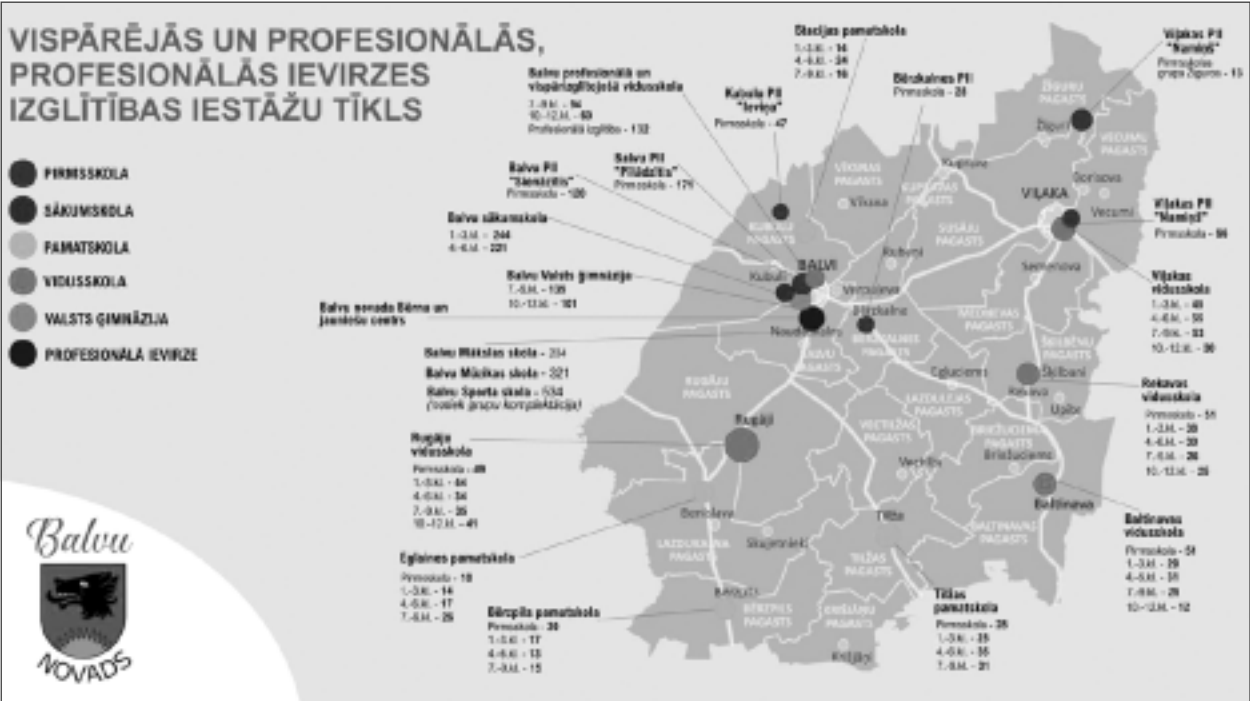
I.Circene pastāstīja, ka šobrīd pirmsskolā citos novados un pilsētās mācās 26 mūsu bērni, savukārt no citiem novadiem un pilsētām pie mums mācās 21. Daudz bēdīgāka situācija ir skolās, jo 113 mūsu bērni mācās citos novados, bet tikai 59 citu novadu skolēni – pie mums. Līdz ar to arī izglītojamo skaita dinamika ir lejupslidoša. “Ja paraugāties, piemēram, statistiku no 5 gadu vecuma, redzam, ka, salīdzinot datus trīs gadu griezumā, tie ir -54 bērni, kas ir daudz. Ja ņem pagājušo un šo mācību gadu no piecu gadu vecuma, tad tie ir -12 bērni. Gada griezumā tas nav daudz, bet trīs gadu periodā – pietiekami. Un šī minus zīme diemžēl redzama teju visās statistikas ailēs, ko skatāmies. Tādēļ, pamatojoties gan uz šiem datiem, gan uz virkni likumu, kā arī, ņemot vērā prognozes un skolu skaita samazināšanos gan nākotnē, gan esošajā situācijā, ir sagatavoti lēmumprojekti par šo trīs skolu reorganizāciju,” skaidroja Izglītības pārvaldes vadītāja.

Cīņa ar laiku uz bērnu rēķina

Šādi lēmumi nav viegli un nevienam nesagādā ne prieku, ne gandarījumu, – apliecināja Izglītības, sporta un kultūras jautājumu komitejas vadītāja Sandra Kindzule. Viņa norādīja, ka debatēs nevienu brīdi neizskanēja bažas par to, kā jūtas bērns vidusskolas posmā klasē, kur ir četri bērni. Kā viņš var attīstīt savas argumentācijas un prezentēšanas prasmes, kā organizēt darbu grupās, piedalīties projektos? “Mēs esam ieciklējušies tikai uz to, ka vecākiem vajag vidusskolu, bet neesam iedomājušies, ka 10-15 bērnu klasē skolēnam būtu daudz labāk. Un pat, ja tā būtu, ka klasē ir 2-4 skolēni, pašvaldība nevar atļauties mācīt bērnus individuāli,” atzina viņa. Komitejas vadītāja piesauca faktus, cik pašvaldība piemaksā pedagogiem uz vienu bērnu katrā no skolām. Piemēram, pilsētas skolā tie ir 111 eiro gadā, Baltinavā – 724 eiro, Rugajos – 106, Rekavā – 405, Viļakā – tikai 49. “Tad jājautā, cik liels ir tas sliekšnis, cik pašvaldībai būtu jābūt gatavai maksāt, lai mēs teiktu, ka “viss, vairāk to nedarīsim”. Šie skaitļi ir katastrofāli. Bet kur mums ir modernās tehnoloģijas, mācību klašu aprikojumi – tas, ko redzam daudzās citās modernās skolās? Vai tiešām nevēlamies saviem bērniem novēlēt šādu nākotni? Mēs viņus gribam ar abām rokām noturēt Baltinavā, lai tikai būtu. Mēs cīnāmies ar laiku uz bērnu rēķina. Un to mēs esam darījuši jau četrus gadus,” atzina S.Kindzule.

Nevaram atļauties dzīvot, kā līdz šim

Komitejas vadītājas viedokli atbalstīja arī domes priekšsē-

Pašvaldības līdzfinansējums vidusskolām (1.-12.klase)		
Izglītības iestāde	(apstiprināts budžetā) Mēnesī / 2025.gads (EUR)	2024.gads (izpilde) (EUR)
Baltinavas vidusskola*	6 092 / 73 104	83 183
Rekavas vidusskola**	4 025 / 48 300	95 970
Rugāju vidusskola***	1 355 / 16 260	18 065
Viļakas vidusskola	750 / 9 000	32 488
	12 222 / 146 664	978 346
* Lsk. Pedagogiem – Mācību plāns (kontaktkundze) un citi pienākumi		
** Lsk. Pedagogiem – citu pienākumu veikšanai		
*** Lsk. Līdz 31.05.2025. Pedagogiem – 0,2 klase (Detonim)		

dētāja vietniece, deputāte Inta Kaļva, kura pastāstīja, ka pašvaldība Latgales plānošanas reģionā atbalsta vidusskolas posmā šaurā pierobežas joslā noteikt minimālo skolēnu skaitu – 25 (kopā), pamatskolas posmā – 5 (klasē), Balvu Valsts ģimnāzijai – 90, savukārt Balvu Profesionālajai un vispārizglītojošajai vidusskolai – 60, Viļakas vidusskolai kā pieejamības skolai – 30. “Acimredzot pēdējos četros gados skolu tīkla sakārtošanas jautājumā kaut kas līdz galam nav izdarīts, bet paskatieties, cik drosmīgus lēmumus pieņēma Alūksnes novads, atstājot vienu vidusskolu, kā arī Gulbenes novads. Skaidrs ir viens, – mēs vairs nevaram dzīvot kā miljonāri. Ir dzirdētas sarunas, ja tagad kādas skolas neatvērs desmito klasi, investīciju naudu ieguldīs pilsētas skolās. Pilnīgi droši apliecinu, ka tā nav. Investīciju plāns aptuveni 668 tūkstošu eiro apmērā vispirms tiks realizēts tajās skolās, kurās notiks reorganizācija. Tā ir nauda, ar kuru varētu šīs skolas stiprināt,” apgalvoja I.Kaļva. Arī viņa apliecināja, ka jūtas ļoti slikti, pieņemot šādu lēmumu, taču jāsaprot, ka vidusskolas posmu slēdz tikai nepietiekamā skolēnu skaita dēļ. “Absolūti nepieņemami, ka mēs šo lēmumu pieņemam politiski bezatbildīgi. Ir skaidrs, ka šobrīd nebūs atkāpšanās arī no valsts puses, jo nevaru nosaukt nevienu novadu Latvijā, kurā ir sešas vidusskolas. Esmu pārliecināta, ka katra no šīm skolām var atrast savu *odziņu*, ko pielikt papildus, lai kompensētu vidusskolas posmu. Par to mēs šodien vispār vēl nerunājam,” norādīja priekšsēdētāja vietniece.

Uz 6,8 bērniem – viens pedagogs

Situācijas nopietnību akcentēja arī domes priekšsēdētāja vietniece izglītības jautājumos, deputāte Aija Mežale, kura apliecināja, – skaitļi ir nepielūdzami, nesakārtojot skolu tīklu un neveicot kopumā darba organizācijas funkciju pārdali novadā, varam nonākt līdz bankrotam: “Viegli vairs neklājas nevienai skolai. Ja paturēsim vidusskolas posmu šīm trijām skolām, Balvu Valsts ģimnāzijai un Viļakas vidusskolai nebūs iespēja iegūt pieejamības statusu, kas nozīmē, ka būs jāizpilda

Izglītojamo skaita prognoze 10.-12.klasē			
	2025./2026.m.g.	2026./2027.m.g.	2027./2028.m.g.
Baltinavas vidusskola	10.klase 4	10.klase 9	10.klase 2
	11.klase 4	11.klase 4	11.klase 9
	12.klase 4	12.klase 4	12.klase 4
Rekavas vidusskola	10.klase 8	10.klase 8	10.klase 8
	11.klase 7	11.klase 8	11.klase 8
	12.klase 10	12.klase 7	12.klase 8
Rugāju vidusskola	10.klase 18	10.klase 9	10.klase 10
	11.klase 10	11.klase 18	11.klase 9
	12.klase 13	12.klase 10	12.klase 18
Viļakas vidusskola	10.klase 12	10.klase 13	10.klase 14
	11.klase 8	11.klase 12	11.klase 13
	12.klase 10	12.klase 8	12.klase 12

stingri noteiktie kritēriji saistībā ar skolēnu skaitu. Nopietns signāls ir arī tas, ka bērnu skaits sarūk arī pirmsskolā. Rit piektais gads, kopš skatām šo jautājumu, un šobrīd darba kārtībā tā ir viena no prioritātēm. Un kā savā vizītē Balvos norādīja izglītības ministre, lepni mēs dzīvojam, – uz 6,8 bērniem – viens pedagogs. Tam nevar nepiekrīst.”

Jāteic paldies un jāpieņem lēmums

Saistībā ar skolu tīklu iepriekšējā sasaukuma deputāti patiešām izrādīja labo gribu un visu maksimāli finansēja no pašvaldības, taču dzīve iet uz priekšu, un, kā uzskata novada vadītājs Jānis Trupovnieks, šī labā griba šobrīd pārvērtusies par racionālu pieeju un redzējumu. Ne velti tika panākts, ka Balvu novadu septembra sākumā apmeklēja izglītības un zinātnes ministre Dace Melbārde, kura pastāstīja, kas ar skolu tīkla sakārtošanu šobrīd notiek valstī, un mūsu novadu salīdzināja ar citām skolām. Ministres rosinājums bija, ka beidzot arī Balvu novada pašvaldībai jāuzdrīkstas un jāpieņem lēmumi, jo sešu vidusskolu pastāvēšana novadā ir neiespējama. J.Trupovnieks darīja zināmu, ka šobrīd Balvu novadam iezīmēti 754 tūkstoši eiro investīcijām mācību procesa uzlabošanai, kas ir liels atbalsts. “Mēs runājam par pedagogu novecošanos, par slodžu sabalansēšanu, par to, ka daļa skolotāju sponsorē citu skolotāju darbu. Bet jaunu pedagogu mēs uz šejieni nedabūsim šī nēcīgā, samazinātā atalgojuma

dēļ,” ir pārliecināts novada vadītājs. Viņš apliecināja, ka šobrīd ne no Izglītības un zinātnes ministrijas, ne no valsts puses nekas neliecina, ka tās varētu būt pielaidīgas attiecībā uz skolēnu skaita kritērijiem. Tieši tādēļ būs jādomā gan par ģimnāziju, gan amatniecības skolu, kas visā austrumu pierobežā ir vienīgā pašvaldības profesionālā skola. “Bet, lai vai kā, sākumskolām un pamatskolām laukos ir jābūt. Ir lietas, kur jāsaņem dūša un vienkārši jādara. Ir atklāti jāskatās acīs skolu direktoriem, skolotājiem, vecākiem un jāteic paldies par to, ka viņi strādājuši un darijuši, bet beidzot šie lēmumi jāpieņem. Jādara viss, lai vecāki un skolēni izvēlētos mūsu palikušās vidusskolas un nebrauktu projām no novada,” savu viedokli pauda novada vadītājs.

Par Baltinavas vidusskolas 10.-12.klašu posmu

Balvu novada pašvaldība 15.septembrī publicēja Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas un Finanšu komitejas 18.septembra sēžu darba kārtību. Tajā iekļauts jautājums par Baltinavas vidusskolas reorganizāciju.

Tas nozīmē, ka novada vadība plāno pieņemt lēmumu ar 2026.gada septembri ne tikai neatvērt 10.klasi Baltinavas vidusskolā, bet arī neļaut nākošā mācību gada 11. un 12.klases izglītojamajiem pabeigt vidusskolu Baltinavā.

Aptaujājot Baltinavas vidusskolas 9.klases izglītojamos un viņu vecākus, sniegtas atbildes, ka no 11 izglītojamajiem 7 plāno turpināt mācības Baltinavas vidusskolas 10.klasē, 2 izglītojamo izvēle vēl nav skaidra (paliks vai nē savas skolas 10.klasē).

Baltinavas vidusskolā kopumā izglītojamo skaita dinamika 10 gadu laikā ir stabila. Pirmsskolā un sākumskolā Baltinavā ir pierobežas lauku reģionam pietiekoši liels bērnu skaits, Baltinavā un apkaimē ir daudz jaunu ģimeņu, tā šobrīd nav izmirstoša teritorija. Diemžēl, pieņemot lēmumu par vidusskolas posma (10.-12.klases) reorganizāciju pat bez pārejas posma un iespējas pabeigt vidusskolu tiem, kas to uzsākuši Baltinavā, tas ir vēl viens signāls vecākiem, ģimenēm, vietējai kopienai, ka lauku cilvēku intereses nav svarīgas, ka šīs teritorijas attīstības perspektīva ir apšaubīta, ka valstī deklarētais īpašais atbalsts Austrumu pierobežai ir “tukši vārdi”. Tas rada retorisku jautājumu vietējās kopienas cilvēkiem – vai Baltinava, vai Balvu novads ir vieta, ar ko saistīt savu, savas ģimenes, bērnu nākotni? Aicinām Balvu novada vadību, deputātus nepieņemt lēmumus, kas liecina par mēģinājumu stiprināt Balvu pilsētu, tās attīstību uz novada lauku pagastu rēķina.

Lūdzam Baltinavas vidusskolā atvērt 10.klasi arī 2026./2027. mācību gadā, bet lēmumu par 10.klases neatvēršanu pieņemt ar 2027./2028.mācību gadu.

Ja tomēr tiek pieņemts lēmums par 10.klases neatvēršanu 2026./2027. mācību gadā, tad vismaz atstāt divu gadu pārejas posmu un ļaut 11. un 12.klases izglītojamajiem turpināt mācības Baltinavas vidusskolā.

107 cilvēku parakstīta vēstule novada vadībai un deputātiem. Dienu pirms paredzētās Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas Baltinavas vidusskolas izglītojamo vecāki un darbinieki nosūtīja 107 cilvēku parakstītu vēstuli.

Foto - A.Kirsanovs

Nejūtas sadzirdēti. Paužot savu nostāju un atbalstu skolas direktoram, uz komitejas sēdi klātienē bija ieradusies arī pieci Baltinavas skolas bērnu vecāki. Direktors Imants Slišāns darīja zināmu, ka pēc skolas ārkārtas sapulces vecāki bija gatavi uzreiz doties pie Valsts prezidenta, lai noskaidrotu, kur tad slēpjas īpašās rūpes par austrumu pierobežu. Taču nolēma vispirms vērsties pie savas pašvaldības. Pēc komitejas sēdes viena no vecāku pārstāvē – Silvija Buklovska, kura darba dēļ sēdi klausījās attālināti, atklāja, ka viņai palikušas rūgtas mieles: “Vecāki bija savākuši 107 parakstus, un mani nepatīkami šokēja, ka pēc vēstules nolasīšanas nebija neviena komentāra no deputātiem. Tie bija 107 paraksti! Aiz katra stāvē cilvēks, ģimene un bērni, bet viņi mūsu vēstījumu noignorēja. Mēs esam ne tikai skolēnu vecāki, bet arī vēlētāji, kuri šos deputātus ievēlēja. Mēs viņus ievēlējām, uzskatot, ka šie cilvēki ir gudri un saprātīgi, mēs iedevām viņiem varu. Šie 107 paraksti bija kā protesta akcija pret vidusskolas posma slēgšanu Baltinavā. Budžeta sastādīšana, protams, ir ļoti sarežģīta, bet jāatceras, ka uz lauku vidusskolām jāskatās ne tikai kā uz izglītības iestādēm, bet arī kā uz vietējās sabiedrības, kultūras un izglītības centriem, jo lauku skolas bieži pilda arī sociālās funkcijas. Uzskatām, ka varbūt varētu atrast naudu un tos smagos 2-3 gadus kaut kā pārciest, jo sākumskolas klasēs un pirmsskolā Baltinavā bērnu ir pietiekami. Mēs nelūdzam šo lēmumu izvītrot no darba kārtības, bet pieprasām apturēt tā pieņemšanu. Gribam saņemt smalku analīzi pa pozīcijām, cik maksās savstarpējie norēķini, internāta izmaksas, kāds būs ietaupījums, slēdzot vidusskolas posmu? Tādu informāciju nevienam nesniedza. Ja būs aprēķini, varbūt tad mēs kā vecāki pateiksim, – jā, jums taisnība. Nereti deputāti iedzīvotājiem pārmet emocionālītāti, bet šo lēmumu pieņemšana pagaidām balstās uz emocijām. Mēs redzējām tikai to, cik no pašvaldības budžeta jāpiemaksā skolotāju algām. Vēl svarīgi neaizmirst, ka esam pierobeža. Krievija regulāri pārkāpj gaisa telpu, bet mēs nebēgam, mēs savā ziņā esam pierobežas sargi. Mēs te paliekam un sagaidām cieņpilnu attieksmi, jo katrs bērns pierobežā ir zelta vērtē. Mani šokēja viena deputāta teiktais par to, ka viņš izvairās citiem teikt, cik Balvu novadā ir skolu. Kā tā var teikt? Es lepojos, ka gan es, gan mani bērni absolvējuši Baltinavas vidusskolu. Būtu jālepojas, ja Balvu novads spētu saglabāt vidusskolas, lai pārciestu tos 2-3 smagos gadus.”

Vārds direktoriem

Tas ir politisks jautājums – atrast naudu lauku skolām vai nē

IMANTS SLIŠĀNS, Baltinavas vidusskolas direktors: – Mana nostāja ir tāda, ka mums kā deputātiem un novada vadībai būtu jācinās par katru skolu, nevis jāskatās, kā iespējami gludāk sabiedrībai pasniegt jautājumu par skolu reorganizāciju. Šis jautājums būtu jārisina visiem kopā – Latgales plānošanas reģionam un pašvaldībai. Ja katrā novadā nevis katrs tirgotos par savām skolām, bet ietu vienotā frontē, lai valsts parāda reālu atbalstu pierobežai, ar reālu kritēriju, viss būtu savādāk. Atgādināšu, ka 2018.gadā, kad pieņēma MK noteikumus, vidusskolas posmam pierobežas šaurajā joslā mēs izcinājām kritēriju 25, tagad to plāno celt uz 45. Tas ir pretrunā tam, ko saka valsts, apgalvojot, ka austrumu pierobežai būs īpašs valsts atbalsts. Mūsu vietējā mēroga deputāti ir gan pozīcijas, gan opozīcijas partiju biedri, dažām partijām vadība ir pozīcijā Saeimā, pie varas Rīgā. Valsts mērogā tā nav liela nauda, kas nepieciešama pierobežas skolām, tie nav desmiti skolu, par kurām runājam austrumu pierobežā. Tad kādēļ nepacinīties? Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) vienmēr ir iestājusies, atbalstot pierobežu. Šogad 25.augustā tā iesniedza savu viedokli Izglītības un zinātnes ministrijai, un šajā dokumentā ir trīs punkti, kas aktuāli arī Balvu novadam: 1) saglabāt pierobežas šaurajā joslā (15km no robežas) skolēnu skaita kritēriju vidusskolas posmā – 25; 2) novadu centros vidusskolas posmā minimālo izglītojamo skaitu necelt uz 120, bet noteikt 90; 3) pašvaldību dibinātajās profesionālās izglītības iestādēs vidusskolas posmā kritēriju noteikt 60 izglītojamie. 29.maijā Izglītības un zinātnes ministrija un LPS šo vienošanos parakstīja (*arī par 25 izglītojamiem šaurajā pierobežā vidusskolas posmā*), bet tagad ministrija no tās atkāpjas. Ja katra Latgales, pierobežas pašvaldība šo visu celtu galdā savu partiju politiķiem Rīgā gadu pirms Saeimas vēlēšanām, es ļoti ticu, ka viņi ieklausītos vairāk. Novadā rēķina, kāda būs situācija pēc jaunā modeļa “Programma skolā” ieviešanas, bet šim modelim šobrīd valstij naudas nav. Un kur garantija, ka tā vispār būs? Saprotu, ka bērnu ir tik, cik ir. Arī novadā paliek mazāk, bet mūsu skolā kopumā šogad izglītojamo skaits pret pagājušo gadu ir nedaudz pieaudzis gan pirmsskolas, gan 1.-12.klašu posmā. Ja politiski vidusskolas posmā izdotos panākt kritēriju 25, tad to izpildītu gan Viļakas vidusskola, gan, iespējams, arī Rekavas, un tad pašvaldības papildu nauda būtu jāatrod tikai vienai izglītības iestādei. Tas ir politisks jautājums – naudu lauku skolām atrast vai nē. Protams, esmu pret visiem trim lēmumiem par vidusskolu reorganizāciju, esmu par to, lai šo trīs lēmumprojektu virzību apturētu. Ja runājam par attieksmi pret laukiem, tā nav tāda, kādai vajadzētu būt, un tas ir ne tikai skolu jautājumā. Mūsu novada budžetā naudu varētu atrast, jo ir lietas, kur tā iztērēta nelietderīgi. Jā, Baltinavas vidusskola ir mazākā vidusskola novadā, bet tā atrodas vistālāk no novada centra. Vēl fakts ir tas, ka pēc 9.klases neviens no mūsu skolas audzēkņiem, kuri nepaliek savas skolas 10.klasē, neturpina mācības Balvos (10 gadu laikā bijis tikai viens tāds gadījums). Viņi ir tehnikumos Rēzeknē, Malnavā, ģimnāzijās Rēzeknē un Rīgā, bet ne Balvos. Ja nebūs vidusskolas posma Baltinavā, Rekavā, Rugājos, būs vairāk jāmaksā savstarpējie norēķini citām pašvaldībām. Kas maksās par bērnu pārvadājumiem un internātiem? Tas viss būs pārlikts uz vecāku kاباتām. Ja novada finanses tiks ietaupītas vienā pozīcijā, cik rezultātā tiks iztērēts citās? Tas ir rēķināts? Bet galvenais – jauniešiem un viņu vecākiem būs liegta izvēles iespēja palikt savā vietējā vidusskolā vai doties citur – uz tehnikumu, ģimnāziju, koledžu – atbilstoši karjeras plāniem. Un skolas pakāpes samazināšana Baltinavā, Rekavā, Rugājos viennozīmīgi atstās negatīvu ietekmi uz šīs vietas, pagasta attīstību ilgtermiņā.

Lūgtu šo jautājumu atlikt

IVETA ARELKEVIČA, Rugāju vidusskolas direktore: – Domāju, visi saprot, ka šis ir politisks lēmums un pašvaldības politiskā izšķiršanās, jo kritērijs 45 bērni vidusskolā mums nav bijis sasniegts vismaz 50 gadus (45 bērni Rugāju vidusskolā bijuši dažus gadus – 60.gados). Lai arī cik grūti bijis 90.gados Latvijā, vidusskolu absolvējuši 5 vai 6 skolēni, vidusskolas statuss ir saglabāts. Ja runājam par izglītības kvalitāti, domāju, piekritīsiet, ka Rugāju vidusskola ir viena no retajām novada skolām, kuru skolēni iegūst godalgotas vietas valsts līmenī, neskatoties uz to, ka mums nav ne uzņemšanas kritēriju, ne atlases. Es lūgtu šo jautājumu atlikt, jo, ja mēs skatāmies šo prognozēto “Programma skolā” ieviešanu, tad, kā jau izglītības pārvalde prezentēja, šobrīd papildus finansējums no pašvaldības Rugāju skolai tiek piešķirts saprātīgās robežās. Savukārt, runājot par nepieciešamo skolēnu skaita kritēriju, mums pietrūkst 9%, citās skolās, par kurām šobrīd nerunājam, pietrūkst 16%, 43% vai 50%. Tāpēc lūdzu šo lēmumu atlikt.

Par lēmumprojekta virzību pārsteigti neesam

ŽANNA MAKSIMOVA, Rekavas vidusskolas direktore: – Šodien izskanēja ļoti daudz konstruktīvu argumentu, kas ir saprotami, bet es gribētu piebilst dažas remarkas. Es šos gadus nesauktu par ciņu, bet par nobriešanu. Mēs visi nobriestam kaut kādām pārmaiņām un zinām, ka domāšanas maiņa notiek aptuveni 3-5 gadus. Protams, mēs apzinājamies, ka kādreiz šāds lēmumprojekts tiks virzīts un par to neesam pārsteigti. Vispirms šis lēmums skars pedagogu slodzes, kuri strādā vidusskolas posmā – tur tomēr samazinājums būs. Lēmumprojektā minēts par pakāpenisku skolas reorganizāciju, ļaujot 10.-12.klašu skolēniem pabeigt mācības, par ko gribu teikt paldies. Bet jāatzīst, ka tas tomēr mainīs auru, sajūtu un enerģiju, ietekmēs pasākumu kvalitāti, līmeni, pārveidos tādas stiprās ikgadējās tradīcijas kā, piemēram, Žetonu vakars. Protams, mēs transformēsimies un viss notiks. Vēlos uzsvērt, ka gan es, gan skolas kolektīvs godprātīgi pildām, pildījām un turpināsim pildīt savus pienākumus, sniedzot bērniem tiešām kvalitatīvu izglītību. Ļoti ceru, ka tie bērni, kuri izvēlējušies mūsu vidusskolā iegūt vispārējo vidējo izglītību, arī pabeigs šo skolu ar Rekavas vidusskolas kvalitātes zīmi.

Festivālu “Upītes Uobeļduorzs”

Aizvadītajā sestdienā Upītes tautas nams nu jau 24.reizi pārtapa par mīlestības, vārda un dziesmas mājvietu. Kā nu ne, jo vecākais latgaliešu dzejas un dziesmu festivāls pasaulē “Upītes Uobeļduorzs” pulcēja ļoti daudz dzejnieku un mūziķu, kā arī neizpalika, kā sprieda paši organizatori, pasaulsvarīgi jaunatklājumi.

Atklāj izstādi. “Upītes Uobeļduorzs” ir vairāk nekā festivāls – tas ir stāsts par Latgali, tās valodu un cilvēkiem. Tradīcija, kas vieno paaudzes. To 2002.gadā aizsāka literāts un novadpētnieks Ontons Slišāns, bet šodien turpina viņa dēls Andris Slišāns ar ģimeni. Jāpiebilst, ka Ontona Slišāna Upītes kultūrvēstures muzeja 2.stāvā atklāja fotogrāfa Vilhelma Laganovska izstādi “Upītes sirsnība pasaulē”. Vilhelms kopš 2017.gada ir folkloras kopas “Upīte” fotogrāfs. “Neesmu fotomākslinieks. Kā pats saku, tās ir ceļotāja piezīmes,” viņš paskaidroja. Fotogrāfs foto pasauli sāka iepazīt ar fotoaparātu “Smena 8”. Jautāts, kādus kadrus vislabāk patīk iemūžināt, Vilhelms domīgi nēica, kas tas atkarīgs no garastāvokļa. Lūkojoties viņa darbos, jāsecina, ka V.Laganovskis par sliktu omu nesūdza.

Mēģinājums. Folkloras kopas “Upīte” mēģinājumā Andris Slišāns smēja, ka vienmēr pietrūkst dažu stundu, lai vēl labāk sagatavotos. “Tomēr būs labi!” viņš uzsvēra.

Dāvā Dienvidlatgales ābolus. Festivāla vadītājs Māris Susejs (foto – no labās) namatēvam Andrim Slišanam dāvāja, kā pats jokoja, Dienvidlatgales ābolus. Andris atzina, ka pirms festivāla Upītes ļaudis jau sprieduši, kāds, iespējams, varētu būt 25. festivāls? “Svarīgākie ir skatītāji, par ko liecina fakts, ka viņi sēž uz skatuves,” pavēstīja namatēvs.

Mārite Slišāne.

Dzejniece smēja, ka agrāk dzejas rindas rakstījusi uz papīra, piebilstot: “Tagad viedtālrunī. Viegļāk salasīt!” Tāpat viņa smaidot atklāja, ka saglabāta dzejoļu mapīte, uz kuras rakstīts “Upīte 3025”, nevis “Upīte 2025”: “Tas nozīmē, ka festivālu “Upītes Uobeļduorzs” svinēsim vēl 1000 gadus.”

Pirms festivāla. Četri brīnišķīgi vīrieši – Māris Veliks, Māris Keišs, Jevgeņijs Tarasovs, Arnis Slobodžanins – un viena jauka sieviete Kristīne Voitova pirms festivāla piedalījās fotosesijā ābelārzā, lai, kā paši atklāja, popularizētu jauno grupu dziesmu konkursā “Supernova”: “Latviešu valodā jaunā dziesma saucas “Pīlādžu vīns”, kurai izvēlētas pašmāju izcilā dzejnieka Imanta Ziedoņa dzejas vārsas. Upītei ir tas gods, ka šeit notiks dziesmas pirmatskaņojums. Mums pašiem tie ir lieli svētki un ceram, ka šo sajūtu uzbursim arī skatītājiem.” “Kāpēc esam retro apģērbā? Noteikti pamanīsiet, ka dziesma skanēs pagājušā gadsimta 60.gadu stilā,” piebilda Māris Veliks. Fotogrāfe (priekšplānā) neslēpa, ka top arī jaunās grupas reklāmas foto.

No Rikovas uz Rekovu. Etnogrāfiskais ansamblis “Rikava” skatītājiem vēstīja, kā norit kāzu vārta sagatavošanas process, kad neizpaliek gan pārpratumi, gan joki. “Deguns līks. Ar to taču nav jāšauj,” jokoja rikovieši.

Silvestrs Solovjevs. Dzejnieks savas dzejas rindas nelasīja no lapiņas. Tautāts, vai viņa rados nav indiāņu, Silvestrs smaidot atzina, ka būs jāpapēta dzimtas koks.

Vinsents Kūkojs.

Viņš kopā ar muzikālo apvienību “Kūzūls” izpildīja arī tēva dziesmas, uzsverot, ka mīlestības nekad nevar būt par daudz.

Rasma Svikle. Viņa dzeju raksta kopš 2006.gada. Dzejniece sprieda, ka kodes ir ne tikai zeķēs, bet nereti arī cilvēku prātos. Tautāta, ko darīt, kad ir *depressnaks*, Rasma jokoja, ka vajadzētu pamēģināt uzpīpot.

Pirmais pārsteigums. Brazīlietis Artušs dāvāja dziesmas spēļu valodā. Andris Slišāns zināja teikt, ka ciemiņš folkloras kopai iemācīs dažas dziesmas spēļu valodā, kas esot ļoti svarīgi, jo Upītes pašdarbnieki pavisam drīz dosies ceļojumā uz Kostariku.

Inga Kaļva-Miņina.

Dzejniece atgādināja, ka šogad svinam Raiņa 160.dzimšanas dienu, tāpēc viņa lasīja dižajam dzejniekam veltītas dzejas vārsas: “Pastāvēs tas, kam būs savs internetveikals, sacītu mūsdienu bērns...”

svinēsīm vēl vismaz 1000 gadus

Super dāvana. Grupas “Kei-Rei” daiļā dzimuma pārstāves Kate Slišāne un Raina Vasiļjeva skatītājus pārsteidza ar jaunās pašu sacerētās dziesmas pirmatskaņojumu. “Tas ir kaut kas nebijis un satraucošs,” uzsvēra Kate.

Pasaules vērts pirmatskaņojums. Folkloras kopas “Upīte” pašdarbnieki pavēstīja, ka 11.oktobrī klajā nāks izdevniecības “Lauska” etnomūzikas izlase “Sviests”, kurā varēs dzirdēt jauno dziesmu.

Bērnu valstībā. Ieva Boldāne, Māra Korneja un Mare Fogle nešaubās, ka Upītē viss pieder bērniem. “Jūtamies labi!” paziņoja meitenes.

Bez dejām neiztikt! Neviena pasākums “Upītē” nav iedomājams bez deju soļiem.

Ilze Spurga. Dzejnieces lasījums: “Devenis vuornys par pleikšņu kolnu/cauri Balkanu konim iz Ondrupini/ klīgdamys senejūs greku liktiņa buobu kūri:/ -Kur ir literatura? Kur ir literatūra?/ Devenis vuornys liduo par Zaļmuižu/ cauri Stompaku pūrim iz Daugovpili/ saukdamys viņā boubu bolsā:/ -Kur ite normalys atskanis? Kur ite verlibrys?/ Devenis vuornys par Upītis kultury nomu/ puori Lubuonam pūram iz Reigu, iz Reigu/ blaudamys viņā bolsā nu vītys:/ Kur ir literatura? Es grybu normalu dzeju!”

“Marysana Band”. Soliste Santa Savicka-Drozdova pavēstīja, ka pirmās izpildītās dziesmas vārdi atklās, no kurienes ieradusies grupa: “Rāznas ezers... Agrāk teicu, ka esmu no Rīgas. Daudz kas dzīvē ir mainījies – esmu atpakaļ Rēzeknē.”

Vēl viena sensācija! Andris Slišāns pirmo reizi demonstrēja mūzikas instrumentu spēlēšanas prasmes.

Annele Slišāne. Dzejniece, spriežot, kāda ir mobilo sakaru kvalitāte, viennozīmīgi zināja teikt, ka Upītē valda Slišānu ģimenes zona.

Ipašie viesi. Šogad festivāla sirdi iededza harizmātiskais duets “Čipsis un Dullais”. “Skatīties vēl nav skūpstīties, skūpstīties vēl nav milēties,” viņi dziedāja. Jāpiebilst, ka īpašas skatītāju ovācijas izpelnījās dziesmas “Ja nav šerberts un pomelo” vārdi...

Kad pa gaisu lido āboli. Daugavpils “Tumšzilā kora” dziedātāji ir pārliecināti, ka rudeni vienmēr rotā ābolu raža.

Goda vietā. Šķiet, pirmo reizi festivāla vēsturē skatītāji atradās nevis zālē, bet uz skatuves. E.Gabranova teksts un foto

*Sākums 4., 5.lpp.

Ar smagu roku tomēr nobalso par trīs skolu reorganizāciju

No deputātu teiktā debatēs

EGONS SALMANIS: – Šie lēmumprojekti ir nevis pašvaldības, bet līdzšinējās lielās politikas sekas ar totālu lauku depopulāciju. Visa pierobeža paliek patukša, un to apliecina skaitļi. Šogad skolēnu skaits samazinājās par aptuveni 60 bērniem, pagājušogad – par aptuveni 90. Nekad nav bijis viegli pieņemt smagus lēmumus, droši vien tādēļ arī šis jautājums tika vilkts garumā. Apkārtējie novadi to ir sakārtojuši, mēs – nē. Vienīgais kritērijs ir tas, vai mums ir bērni, jo esam bagāti ar skolām, bet nabadzīgi ar bērniem. Taču ir kaut kāda samērīgā, kritiskā bērnu masa, kad mēs redzam: ņem, kuru kritēriju gribi, vai tie būtu 60, 50 vai pat 25 bērni vidusskolas posmā – nesanāk. Par īsu! Tādēļ jāmēģina salikt spēles kauliņus tā, lai būtu loģiski. Bet šī vēl nav bēda. Bēda sāksies tad, kad reāli tiks apdraudēts pamatskolas posms, un es domāju, ka diemžēl mēs to piedzīvosim. Ir pienācis brīdis pieņemt loģisku lēmumu, bet tas nenozīmē, kas tas atvieglo mūsu rokas pacelšanu, balsojot ‘par’. Ja trūkst naudas, ir divi varianti – celt ieņēmumus vai samazināt izdevumus.

JĀNIS AUZIŅŠ: – Uzskatu, ka ne visiem jāiet akadēmiskais ceļš, bet klasiska vidusskola ir akadēmiskais ceļš. Vidusskolas posmā prioritātei jābūt kvalitātei, nevis kvantitātei, bet tai pat laikā mēs nevaram noniecināt profesionālo izglītību. Tā jāstiprina, jo, ja jauniešiem ir prasmes, profesionālo skolu beidzot, viņi kļūst par ļoti labi apmaksātiem speciālistiem. Jā, lēmumi par skolu reorganizāciju nevienam nav patīkami. Taču, nesakārtojot skolu tīkla jautājumu, mēs jau esam palaiduši garām aptuveni miljonu eiro. Jāsaprot, ka tās nav investīcijas kaut kur, tās ir investīcijas mācību vidē un bērnos. Šeit ir dilemma ar morāli – vai mēs cīnāmies par saglabāšanu, izdzīvošanu, vai cenšamies iet uz attīstību, investēt un dabūt finansējumu. Ir burkāna un pātagas politika, valsts tādā veidā mūs stimulē sakārtot šo jautājumu.

SERGEJS MAKSIMOVS: – Par šiem trīs lēmumprojektiem mans balsojums šobrīd ir ‘pret’, jo manuprāt, šo jautājumu sasteidzam. Kas tikai 20 gadus nav darīts, lai, diplomātiski sakot, sakārtotu skolu tīklu? Tagad valstī sakārtos arī slimnīcu tīklu un daudz ko citu. Vidusskolu reorganizācija kara apstākļos sūtītu bīstamu signālu par valsts atkāpšanos. Tādā veidā mēs sabiedrībai dodam skaidru ziņu, ka nevēlamies cīnīties par pierobežu. Nesaku, ka mēs tik un tā nenonāksim pie šiem lēmumiem, bet sarunās ar ministriju par kritērijiem jābūt uzstājīgiem. Ja esam vienojusies par pamatskolas kritērijiem, kas mūs šobrīd apmierina, tad būtu jāpacinās arī par vidusskolas posmu. Protams, grūti nospēlēt futbolu, ja klasē ir divi

Lēmums smags, vairums nobalso ‘par’. Pēc vairāku stundu ilgām debatēm, kurās deputāti emocionāli apmainījās ar viedokļiem un argumentiem, vairums komitejas locekļu (‘pret’ balsoja I.Slišāns un I.Arelkeviča) tomēr pieņēma lēmumu virzīt visus trīs lēmumprojekta izskatīšanai uz novada domes sēdi.

skolēni, grūti diskutēt, bet, manuprāt, izglītības ministrei būtu jāpasaka, ka kara laikā šādi samazinātie kritēriji būtu vajadzīgi vismaz 3-5 gadus, jo iedzīvotāji patiešām ir nobijušies. Bet, ja pašvaldība jau būs pieņēmusi lēmumu par skolu reorganizāciju, zūd kaut kāda ciņas jēga. Droši vien gan Izglītības pārvaldei, gan domes vadībai ir zināms, kur ir tā kritiskā robeža, kad jābeidz tirgoties, bet šobrīd mēs pasteidzamies. Neticu, ka saglabāsim šīs visas trīs vidusskolas, bet jebkurā gadījumā labvēlīgākus kritērijus mēs varētu izcināt.

P.S. Novada domes Izglītības, kultūras un sporta jautājumu un Finanšu komitejas sēdē vairums deputātu lēma par iespējamo Baltinavas vidusskolas reorganizāciju, pārveidojot to par Baltinavas pamatskolu ar 2026.gada 1.septembri. Noteica, ka ar 2026.gada 1.septembri Reikavas un Rugāju vidusskolās netiks uzņemti izglītojamie 10.klasē vispārējās vidējās izglītības programmā; ar 2027.gada 1.septembri Reikavas un Rugāju vidusskolā netiks uzņemti izglītojamie 10. un 11.klasē; ar 2028.gada 1.septembri Reikavas un Rugāju vidusskolas tiks reorganizētas par pamatskolām. Lēmumprojekta skatīšana novada domes sēdē 25.septembrī.

Aktuāli

*Sākums 3.lpp.

Laika apstākļu dēļ cilvēkus bez maizes neatstās

Kad tā varētu beigties?

– Pagājušajā sezonā strādājām diezgan ilgi. Gandrīz visu ziemu kaut ko varēja darīt, jo sasaluma un sniega nebija. Tas atkarīgs, cik agri sasnieg vai nesasnieg. Tāpēc šobrīd kaut kādus terminus noteikt nevar. Ir bijuši gadi, kad kūdru pārkrāvām vēl decembrī. Protams, ieguves nebūs, bet ir lietas, ko var darīt arī ziemā. Pagājušā gadā mums bija salīdzinoši laba sezona. Nav tā, ka mēs būtu visu *notriekuši* un iztērējuši. Ir saglabāties kaut kāds drošības spilvens no iepriekšējā gada. Līdz ar to varam strādāt arī pie remontiem.

Varbūt atceraties līdzīgu sezonu kādā no iepriekšējiem gadiem?

– Strādājot šajā nozarē 22 gadus, neesmu piedzīvojis tieši tādu sezonu. Ir bijis, ka vasarā darbs jāpārtrauc uz nedēļu. 2017.gadā sezona praktiski beidzās uzreiz pēc augusta lietavām. Taču līdz augustam jau bijām vairāk vai mazāk saražājuši. Grūtības vienmēr ir bijušas, jo nozare ir atkarīga no laika apstākļiem. Tāpēc mums iet kā pa amerikāņu kalniņiem: viens gads – labāks, otrs – sliktāks. Kūdrinieki ir pieradināti pie tā, ka nekad nesaņem nekādu atbalstu. Valsts attieksme ir tāda, ka labāk maksāt bezdarbnieku pabalstus, nekā palīdzēt uzņēmējiem noturēties. Izskatās, ka valstij vispār nav nekādas politikas.

Vai kāds no Latvijā strādājošiem kūdras ieguves uzņēmumiem šogad būs spiests bankrotēt?

– Domāju, ka diez vai kāds bankrotēs. Jāsaprot, ka aiz lielākās daļas šeit strādājošo kūdras uzņēmumu stāv ārzemju kapitāls, kas palīdzēs noturēties virs ūdens. Zinu, ka ir uzņēmumi, kuri jau šobrīd atbrīvo darbiniekus. Mūsu priekšrocība ir tā, ka esam viens no retajiem uzņēmumiem, kurš iegūst ne tikai frēzkūdras, bet arī grieztas kūdras. Ar grieztas kūdras, domāju, izpildīsim pat 50% no plānotā, ja laiks pieturēsies labs. Lielākā daļa strādnieku, arī skolēni strādāja pie grieztās kūdras ieguves.

Tehnika nevar uzbraukt uz lauka. Lielais mitruma daudzums apgrūtināja darbu ne tikai strādniekiem, bet arī tehnikai, kura vienkārši nespēja pārvietoties pa kūdras lauku.

Bija smagi, bet darbs kaut kā uz priekšu gāja. Katrā ziņā mēs noturēsimies. Bet, ja būs vēl viena tāda vasara, tad, protams, būs jādomā. Ļoti ceru, ka tā nebūs.

Kāds šobrīd ir kūdras noiets un cenas?

– Noiets ir labs. Neviens nejautā, cik maksā, jautājums ir – vai var dabūt? Cenas, protams, ir palielinājušās. Mēs nevaram noteikt augstu cenu, jo atrodamies tālu no lielajām maģistrālēm. Pārsvārā ražojam kūdras eksportam. Tas, ko nopērk uz vietas (pa pusei kubikmetra savam dārzam), ir ļoti neliela daļa. Mēs nevaram prasīt lielu cenu, jo atrodamies transporta ziņā ļoti neizdevīgā vietā – reģionā, uz kuru neviens neved

kaut kādas lielas kravas. Ja tukšam autotransportam jābrauc uz šejieni pēc kūdras, tas rada papildus izdevumus, ko gala patērētājs nesedz. Viņš labāk iegādājas kūdras kaut kur Pierīgā. Lai pircējs brauktu uz šejieni, mūsu kūdrai ir jābūt lētākai.

Uz kurām valstīm eksportējat?

– Lielākā daļa Latvijā strādājošo kūdras uzņēmumu strādā ar pārpircējiem. Arī mēs esam mazs uzņēmums, un uzturēt pašiem savu loģistiku ir pārāk neizdevīgi un dārgi. Pārpircēji tālāk meklē transportu un noietus Eiropā. Esam maza kompānija un nevaram piedāvāt lielus apjomus. Neviens ārzemju pircējs negrib strādāt ar desmit maziem uzņēmumiem, jo izdevīgāk ir nopirkt no viena liela pārpircēja. 17. un 18.septembrī notika Baltijas kūdras ražotāju forums, kurā piedalījās arī pircēji no ārzemēm. Kad viņi sapratīs, ka kūdras nav, cena nostabilizēsies.

Īpaši smaga situācija ir Litenes purvā. Tas ir vairāk izstrādāts purvs un tur stāvoklis ir ļoti bēdīgs...

Foto - A.Kirsanovs

Aktuāli

Krievija provocē un laužas svešās debesīs

Jau rakstījām, ka, turpinot ierobežojumus Latvijas gaisa telpas zonā pie austrumu robežas ar Krieviju un Baltkrieviju, tā būs slēgta vēl vismaz līdz 8 oktobrim – diennakts tumšajā laikā no pulksten 20 līdz 7. Tas tādēļ, jo, izvērtējot riskus, tas ir diennakts laiks, kad ir lielākais apdraudējumu risks. Par situāciju Latvijas gaisa telpā un citām aktualitātēm notika arī aizsardzības ministra ANDRA SPRŪDA (attēlā – pa labi) un Nacionālo bruņoto spēku (NBS) komandiera ģenerālmajora KASPARA PUDĀNA preses konference.

Konteksts

Aizvadītajā piektdienā trīs Krievijas iznīcinātāji “MiG-31” bez atļaujas ielidoja Igaunijas gaisa telpā virs Somu līča un pavadīja tajā aptuveni 12 minūtes. Savukārt naktī uz 10.septembri vismaz 19 Krievijas droni ielidoja Polijas gaisa telpā. Eksperti uzsver, ka tādējādi Krievija sistemātiski testē NATO militāro gatavību, praktizē scenārijus iespējamiem nākotnes konfliktiem, apkopo datus par alianses reaģēšanas ātrumu un demonstrē savus agresīvos nodomus. Analītiķi arī pauž, ka Krievijas provokācijas pret NATO valstīm turpināsies, kamēr pret šo agresorvalsti nebūs adekvātas atbildes. Turklāt provokācijas var turpināties ne tikai gaisā, bet arī uz jūras un sauszemes, piemēram, vēl vairāk pastiprinot migrācijas spiedienu uz robežu, kā arī nedrīkst aizmirst par kibertelpu. Tas nozīmē, ka NATO jāattīsta visas sfēras un attīstībai jābūt plānveidīgai.

Jāpiebilst, ka Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes kopējais apsargājamās robežas garums ir 246 kilometri, no kuriem 140 kilometri ir ar Krievijas Federāciju, bet 108 kilometri – ar Igaunijas Republiku. Viļakas pārvalde sastāv no piecām robežapsardzības nodaļām (Punduru, Bērziņu, Šķilbēnu, Lavošnieku, Pededzes) un viena robežkontroles punkta Vientuļos.

Jāatceras, ka esam kaimiņos agresorvalstij

Aizsardzības ministrs, atklājot preses konferenci, uzsvēra, ka aizvadītajās dienās pieredzēti ļoti rupji kopējās NATO gaisa telpas robežu pārkāpumi, pēc kā tika aktivizēts arī alianses 4.pants jeb NATO dalībvalstu steidzamas sarunas, ja tiek uzskatīts, ka ir apdraudēta to teritoriālā integritāte, politiskā neatkarība vai drošība. “Šobrīd tieša apdraudējuma nav, bet aktīva rīcība ir svarīga un nepieciešama. Arī mēs, Latvija, rīkojamies, tādēļ NBS ir izvērtējuši situāciju un ir slēgta Latvijas gaisa telpa. Mēs mūsu iedzīvotāju aizsardzību uztveram ļoti nopietni, atbilstoši rīkojamies un pēdējā gada laikā esam daudz darījuši. Pirmkārt, uz austrumu robežas izvietotas NBS vienības, lai vajadzības gadījumā notriektu Krievijas dronus, jo mums jāatceras, ka esam kaimiņos agresorvalstij un redzam šīs valsts agresijas sekas. Otrkārt, pastiprināta NATO gaisa patrulēšanas misija, kas gatava celties gaisā un triekt nost dronus. Treškārt, esam vieni no pirmajiem, kas ieviesuši gaisa telpas novērošanas sistēmu, kā arī izvietojam radarus. Ceturtkārt, iegādājāmies RBS sistēmas*, kas jau šobrīd ir daļa no NBS pretgaisa aizsardzības arsenāla. Piektkārt, testējam Latvijas izstrādātos militāros produktus – pretdronu sistēmas, pārtvērējdronus, vadāmās raķetes, mobilās platformas ar uguns jaudu. Līdz ar to uzsveru, ka pretgaisa aizsardzība ir mana, kā aizsardzības ministra, kā arī valdības un NBS prioritāte. Mēs esam gatavi reaģēt uz apdraudējumiem, vienlaikus nevaram simtprocentīgi aizzīmogot Latvijas gaisa telpu. Tomēr gan nacionālā līmenī, gan arī kopā ar sabiedrotajiem darām visu iespējamo,” skaidroja A.Sprūds.

Ir izstrādātas mērķu notriekšanas procedūras

NBS komandieris ģenerālmajors K.Pudāns, runājot par gaisa telpas slēgšanu austrumu robežā, darīja zināmu, ka tā slēgta līdz sešu kilometru lielam augstumam un aptuveni 50 kilometru dziļumam no robežas ar Krieviju un Baltkrieviju. “Tas ļaus ātrāk reaģēt un pieņemt lēmumus potenciālu apdraudējumu gadījumos, bet gaisa telpas slēgšana nav nekas unikāls. Tas nereti tiek darīts militāro mācību laikā, piemēram, virs NBS poligoniem. Tehniski tas notiek tā, ka iesniedzam datus Latvijas Gaisa satiksmei, kas savos informācijas tīklos izplata detalizētus paziņojumus par pārvietošanās ierobežojumiem gaisa kuģiem slēgtās gaisa telpas zonā. Ja

Foto - ekrānšāviņš no preses konferences

šajā zonā parādās lidaparāts, kura pārvietošanās nav saskaņota, tas tiek uzskatīts par potenciālu mērķi,” pastāstīja K.Pudāns.

“Vai, slēdzot gaisa telpu pie austrumu robežas, tas nozīmē, ka tur nedrīkst lidot arī civilā aviācija? Un cik dziļa gaisa telpas zona ir Krievijā, kuru mēs spējam novērot, lai nepieciešamības gadījumā varētu laikus uzsākt rīkoties?” jautāja viens no mediju pārstāvjiem. K.Pudāns paskaidroja, ka civilā aviācija lido aptuveni desmit kilometrus virs zemes, līdz ar to šai aviācijai gaisa telpa ir pieejama. Kas attiecas uz spējam novērot gaisa telpas zonu Krievijas teritorijā, to ģenerālmajors neatklāja. Tas tādēļ, jo saistīts ar algoritmiem, kādos NBS pieņem lēmumus, kas nav publiska informācija. Savukārt jautāts, vai ir izstrādāti normatīvie akti, kas ļauj notriekt dronu Latvijas gaisa telpā, K.Pudāns atgādināja, ka, protams, bruņotajiem spēkiem ir tiesības neitralizēt dronus, kas pārvietojas nesaskaņoti: “Ir izstrādātas konkrētas procedūras, kā šādos gadījumos notiek informācijas aprīte un lēmumu pieņemšana. Tāpat saprotam, ka gaisa telpa ir ļoti dinamiska un lēmumi jāpieņem ļoti īsā laikā. Tādēļ šobrīd, kad pie austrumu robežas ir slēgta gaisa telpa, to izmantosim, lai NBS vienības simulētu dažādus scenārijus, tādējādi trenējot savas spējas un pārbaudītu lēmumu pieņemšanas procedūru. Vienlaikus, pieņemot lēmumu iznīcināt mērķi, jāapzinās, kā tas var ietekmēt konkrētu sauszemes teritoriju, kad lejup krit iznīcinātā objekta un mūsu raķešu sistēmu atlūzas. Uzsveru, ka visi šie faktori ir izvērtēti, kā arī zināmas zonas, kur šādas darbības varam veikt ātrāk un efektīvāk. Tāpat arī apzinātas zonas, kur pirms mērķa notriekšanas jāizvērtē riski un jāpieņem papildus lēmumi.”

Regulāri pierāda spēju nekavējoties reaģēt

“Vai piekrtāt, ka šīs ir kārtējās reizes, kad Krievija mūs kaitina, bet nu jau mūsu modrību pārbauda ar krietni nopietnākām metodēm, bet mēs aprobežojamies tikai ar stingriem paziņojumiem? Vai ir kas tāds, ko NATO varētu darīt vairāk?” žurnālists jautāja aizsardzības ministram.

A.Sprūds sprieda, ka NATO uz tamlīdzīgām Krievijas provokācijām reaģē atbilstoši: “Varētu domāt, ka Krievija ar šādiem incidentiem vēlas samazināt NATO klātbūtni, bet tā panāk pilnīgi pretēju efektu. Proti, NATO klātbūtne pie savām robežām ir palielinājusies un palielinās, Somija un Zviedrija ir iestājušās aliansē, kā arī patrulējam Baltijas jūrā. Turklāt redzam, ka šādos incidentos NATO nekavējoties iedarbina virkni savu spēju un nepieciešamības gadījumā ar kaujas lidmašīnām ir gatava celties gaisā un notriekt agresorvalsts dronus. Mēs regulāri pierādām savu spēju reaģēt, bet, protams, gan Latvijai, gan arī visai aliansei vēl daudz darāmā.”

**“RBS-70 NG” – pārnēsājama pretgaisa aizsardzības sistēma, kas aprīkota ar jaunās paaudzes tēmēšanas sistēmu, augstu precizitāti, pilnveidotu diapazonu un lāzera vadību. Tai ir arī automātiska mērķu izsekošanas funkcija, kas palielina iespēju veikt precīzu trāpījumu gan lieliem, gan maziem mērķiem, kā arī iebūvēta augstas izšķirtspējas nakts redzamības ierīce, nodrošinot spēju likvidēt draudus gaisā, tostarp lidmašīnas un bezpilota lidaparātus deviņu kilometru rādiusā. Šīs pretgaisa aizsardzības sistēmas darbības diapazons ir līdz deviņiem kilometriem, pārklājot līdz piecu kilometru lielu augstumu. Sistēmas izvēšanas laiks ir 45 sekundes, bet pārlādes laiks – mazāks par piecām sekundēm. Vienas “RBS-70 NG” sistēmas apkalpei nepieciešami tikai divi karavīri.*

Svarīgi arī pierobežas iedzīvotājiem Balvu novadā!

Vai pierobežas iedzīvotājiem līdz ar gaisa telpas slēgšanu ir ar kaut ko jāreķinās un viņu ikdienā šobrīd var būt kaut kādas izmaiņas?

– Ja iedzīvotāji šajā laikā plāno gaisa telpā izmantot bezpilota lidaparātus vai nodarbojas ar aviācijas sporta veidu, tad viņiem noteikti ir zināmi noteikumi, ko drīkst un nedrīkst darīt, pirms viņi savus lidaparātus paceļ gaisā. Konkrēta informācija par visiem liegumiem pieejama Latvijas Gaisa satiksmes interneta mājaslapā “www.lgs.lv”.

Zaļais dzīvesveids

Ražas laiks balkonos: kad pilsētas dārzs ienāk mājās

Pilsētnieku balkonos, kur agrāk žāvēja veļu vai novietoja plastmasas krēslu pāri sauļošanās brīdīm, arvien vairāk ik vasaru līdz pat rudenim zaļo tomāti, smaržo baziliks, zied zemenes un vietu sev atraduši pat gurķu stādi. Ik gadu ļoti daudzi pilsētnieki, iestājoties vasarai, savas lodžijas un balkonos pārvērš par dažus kvadrātmetrus mazām dārza oāzēm. Tur vietu rod ne tikai puķu podi ar petūnijām un begonijām, bet arī kastēs rūpīgi kopti dārzeņi, garšvielu dobes un pat tējas augi. Un tagad, rudenī, ir prieks par ražu! Turklāt, kā izrādās, tā nav tikai modes tendence – tā ir nepieciešamība pēc tuvības ar dabu, vēlme ēst ko paša audzētu un vienkārši – prieks par zaļo. Šajā rakstā ieskatīsimies, kāpēc un kā cilvēki arvien vairāk ik gadu pārvērš savus balkonos par urbānajiem dārzem.

BAIBA VĪKSNIŅA, bijusi balveniete, kura dzīvo un strādā Rīgā, stāsta, ka ideju par dārzu audzēšanu uz lodžijas izteikusi mamma. “Viņa man ieminējās, ka varētu atvest divus tomātu stādus un pie reizes – arī zemenes,” par savu šīs vasaras nelielo aizraušanos ar dārzu audzēšanu galvaspilsētā teic Baiba. Par zemenēm jauniete uzreiz piekritusi, bet par tomātiem gan bijusi skeptiska, tomēr beigās piekritusi arī šai domai. “Stādus kopu pēc mammas ieteikumiem un padomiem, jo pati to dariju pirmo reizi. Kad sāka parādīties pirmās sarkanās zemenes un tomātiņi, prieka sajūta bija liela, – nebiju iedomājusies, ka kaut kas tik pašsaprotams tiks pieņemts! Bet šis noteikti manī ir ielicis vēlmi arī turpmāk audzēt, jo jau kopš bērnības palicis atmiņā, ka var aiziet uz dārzu un noraut pa kādam tomātam un gurķim, un baudīt, cik garšīgi tie ir – citādāki nekā veikalā pirktie!” ar gandarījumu teic Baiba.

VERONIKA JONOVA, Tamāras meita, kura dzimusi Balvos, bet dzīvo un mācās Rīgā, stāsta, ka ziedus un augus patstāvīgi audzē uz balkona pirmo gadu. Iepriekš to darijusi kopā ar mammu. “Šogad mani un draugu uz balkona priecēja gan ziedi – begonijas un lobēlijas, gan skaista un kupla zemene. Stādu nopirku Centrālā tirgū, izvēloties tieši nokareno šķirni, ko var audzēt podiņā. Zemene izauga ļoti kupla un visu vasaru priecēja mūs ar skaistām ogām. Neteiktu, ka tās bija īpaši saldas, tomēr uz rudens pusi ogas, kā par brīnumu, kļuva saldākas. Turklāt ir tik patīkami labā laikā iziet svaigā gaisā ārā ar tasi kafijas, klāt nobaudot pašas ceptu biezpienmaizi, ja balkonu rotā gan ziedi, gan pašas audzēta zemene!” teic Veronika. Jautāta, ar ko *barojusi* savu stādu, jauniete paskaidro, ka tas bija speciāls mēslojums, kas jāatšķaida ar ūdeni. Savukārt interesējoties par saules pietiekamību augiem, Veronika atklāj, ka viņas balkons izvietots jaunās daudzdzīvokļu mājās austrumu pusē, tāpat to apspīd rīta saule: “Protams, jāuzmana, lai augi vasaras saulē neapdeg. Mums bez ziediem un zemenes uz balkona aug arī ārstnieciskā melisa jeb citronmētra, ko iedeva drauga vecāki. Šo gan audzēju vairāk skaistumam nevis tējai!”

AGNIJA LOGINA, bijusi balveniete, kura dzīvo un strādā Rēzeknē, dārzu uz sava daudzdzīvokļu nama balkona audzē pirmo gadu. Un tas jaunietei tiešām ir iepaticies pat tik ļoti, ka nākamajam gadam plāno, kā labāk un ērtāk iekārtot savu balkonu, lai uz tā varētu izaudzēt vēl vairāk stādu. Ideju Agnija aizguva no “TikTok” platformas, kur skatījās kādas meitenes ierakstu par šo tēmu. Stāstījums tik ļoti iedvesmojis, ka arī Agnija nolēmusi izveidot savu dārziņu uz balkona. Šim “projektam” jauniete pieķērās ļoti nopietni. “Saprotot, ka sākuma stadijā augiem vajag daudz gaismas un siltuma, iegādājos speciālas lampas, kas manus augus istabā sildīja un rūpējās par tiem, kamēr tie bija pavisam mazi. Nopirku arī speciālu skapi-plauktu, kur var salikt ļoti daudz augu,” stāstījumu iesāk Agnija un piebilst, ka tad, kad parādījās saulainākas dienas, viņa augus iznesa uz balkona. “Tas gan atrodas ziemeļrietumu pusē, tomēr, kā sapratu, augiem saules pietika.”

Viens no interesantākajiem un neparastākajiem stādiem uz jaunietes balkona ir asa, sarkanais pipars. “Tas izauga ļoti labi! Pat šķiet, ka uz balkona tam ļoti patīk! Izskatās, ka tas joprojām briest – kļūst arvien lielāks, augļi arī ir ļoti daudz, turklāt tas ir ļoti ass,” teic Agnija. Kā eksperimentālais variants bijis izaudzēt arī dzelteno papriku, jo jauniete sākotnēji domājusi, ka dzīvokļa apstākļos tas varētu būt sarežģīti. Viņa stādu laistījusi, ravējusi, un tas šobrīd patīkami pārsteidz ar lieliem augļiem. “Esmu patīkamā šokā,” ar smaidu teic Agnija. Vēl viņas mazdārziņā uz balkona aug dzeltenie ‘cherry’ jeb ķiršu tomātiņi. “Tos izvēlējos, jo esmu liela tomātu mīļotāja – man tie ļoti garšo! Kad sapratu, ka stādiņu pašai izauga par daudz, padalījos arī ar mammu, draugiem un paziņām. Sev atstāju četrus stādus, no kuriem šobrīd ik pa laikam noņemu dzeltenus, skaistus un garšīgus augļus,” stāsta Agnija. Jautājot, ar ko augus *barojusi*, jauniete atklāj, ka nopirkusi biohumusu, ko atšķaidījusi ūdenī, un ar to visus augus reizi nedēļā arī laistījusi: “Papildus laistīt ar ūdeni praktiski nevajadzēja, jo vasara bija lietaina, un augiem, augot uz balkona, tīcis dabīgais lietus ūdens. Savukārt nākamgad savu balkona dārzu plānoju papildināt ar gurķiem un dažādiem ziediem, lai būtu vēl skaistāk! Un, ja kādam ir vēlme pēc sava balkona dārza, iesaku nebaidīties, bet darīt! Kā mana pieredze liecina, – pat tad, ja balkonu apspīd tikai vakara saule, viss izaug labi!”

TAMĀRA JONOVA, bijusi balveniete, kura dzīvo un strādā Rīgā, ar dārzu audzēšanu uz balkona nodarbojas jau vairākus gadus. Pagājušajā gadā, piemēram, viņa audzēja ‘cherry’ tomātiņus un gurķu stādu, kura sēklas atvestas no Šveices un kas piemērots audzēšanai tieši uz balkona. Ik gadu stādu dažādība ir cita. Šogad Tamāra deva priekšroku saldajai paprikai, jo bija interesanti, kas un vai vispār var izaugt. “Mans balkons atrodas dienvidu pusē, tāpēc augus pa vasaru bija jāmēģina noņemt. Ja konkrētajai dienai solīja pavisam karstu laiku, no rīta stādus ienesu istabā, lai tie saulē neapdegtu. Savukārt laistīju tos ar speciālu mikroelementu mēslojumu, ko augi īpaši viegli uzņem,” teic Tamāra. Lai sagatavotos ikgadējam mazdārziņam uz balkona, visu nepieciešamo – gan podus, gan zemi – viņa iegādājas netālu esošajā “KSenukai” veikalā. Šī gada paprikas stāda pirkums “Rimi” veikalā, kā atzīst Tamāra, bijis spontāns. “Šie stādi neizskatījās pārāk dzīvotspējīgi, tomēr riskēju un nopirku. Mājās to, protams, pārstādīju, un, man par brīnumu, izauga ļoti spēcīgs augs, kas cītīgi ziedēja. Līdz šim jau noplūcu vairākus saldus un sulīgus augļus,” atklāj Tamāra. Jautājot par nākamā gada idejām, viņa teic, ka noteikti kaut ko audzēs, bet šobrīd vēl nezina, kas tas būs. “Jāpiebilst, ka virtuvē uz palodzes mani visu gadu priecē vēl divi augi – kafijas piparmētra un melisa. Līdz ar to svaiga tēja, kad vien to vēlos, ir nodrošināta!” ar gandarījumu piebilst Tamāra.

Re, kāds atradums!

Patīkams pārsteigums nesen sagaidīja Balvu novada iedzīvotāju DAINI MASLOVSKI, kurš devās mājās pēc darba savā mežā. “Dodoties ārā no meža, starp kokiem, uz meža stigas, sūnās gulēja šī lieliskā staltbrieža dāvana. Prieks bija liels un emocijas – neapstāstāmas! Rags tiešām iespaidīgs! Resnāko raga vietu pat nevar apņemt ar plaukstu, un roka man nav tā mazāka,” smejas Dainis un piebilst: “Izmeklējos apkārt otru ragu, bet tā arī neatradu. It kā būtu jābūt arī otram, jo met abus divus ar mazu intervālu. Varbūt tas gaida nākamo tikšanās reizi ar mani, lai sagādātu tādas pašas emocijas?!” Aļņa ragus viņš esot ne reizi vien atradis arī agrāk, kad staltbrieži vēl bija rets viesis mūsu pusē. Sprīžot pēc atrastā raga, var iedomāties paša staltbrieža lielumu un varenību! “Paldies viņam, un lai jaunie ragi aug vēl jo krāšņāki!” teic Dainis. Jautāts par raga izmantošanu, laimīgais atradējs teic, ka to novietos goda vietā pirti pie sienas: “Vēlos no koka izgatavot staltbrieža galvas kontūru un pie tā piestiprināt ragu. Būs skaisti un vareni!”

Lappusi sagatavoja S.Gugāne, foto – no personīgā arhīva

Problēma

Zāļu deficīts Latvijā un Eiropā: kur meklējami iemesli?

Jau vairākus gadus Latvijas iedzīvotāji saskaras ar situāciju, kad aptiekās trūkst ierasti lietotu medikamentu. Tomēr šī problēma nav tikai vietēja mēroga – tā skar visu Eiropu. 2024. gada aptaujā visas 28 Eiropas valstis ziņoja par zāļu pieejamības grūtībām. Statistika liecina, ka trūkst ne tikai reti lietotu preparātu, bet arī plaši izmantotu zāļu – 96% valstu norādīja uz problēmām sirds un asinsvadu slimību ārstēšanā izmantoto medikamentu nodrošinājumā. Dažās valstīs vienlaikus nebija pieejami pat 200 līdz 400 dažādu medikamentu. Latvijas Patentbrīvo medikamentu asociācija skaidro, kādi ir zāļu trūkuma cēloņi Latvijā un pasaulē un kādi risinājumi būtu nepieciešami.

Zāļu tirgu ietekmē globāli un lokāli notikumi

“Latvijā 94 % medikamentu tiek ievesti no ārzemēm, tādēļ esam ļoti atkarīgi no starptautiskajām piegādēm. Izmaiņas pat vienā no ražošanas vai loģistikas posmiem var izraisīt zāļu iztrūkumu. Globālā situācija šobrīd ir īpaši nelabvēlīga ražotājiem, jo tos ietekmē ne tikai inflācija, bet arī ģeopolitiskie konflikti Eiropā un tās kaimiņos,” skaidro Latvijas Patentbrīvo medikamentu asociācijas valdes priekšsēdētājs EGILS EINĀRS JURŠEVICS.

Viens no lielākajiem izaicinājumiem ir izejmateriālu krīze, kas aizsākās jau Covid-19 pandēmijas laikā un ar katru ģeopolitisko satricinājumu tikai pastiprinās. Piemēram, šī gada vasarā, atsākoties Izraēlas un Irānas karadarbībai, radās problēmas ar zāļu iepakojumos izmantotās alumīnija folijas piegādēm un būtisku sastāvdaļu transportu. Tas palēnināja vai pat apstādināja ražošanas procesus un vienlaikus būtiski palielināja izmaksas. Karš radijis arī sarežģījumus jūras un gaisa kravu pārvadājumos, kā rezultātā piegādes kavējas un uzņēmumiem ir grūtāk ievērot ražošanas grafikus.

Īpaši liela ietekme ir arī atkarībai no Indijas un Ķīnas – aptuveni 80% antibiotiku aktīvo vielu Eiropā tiek ražotas tieši tur. Inflācijas un zemāku izmaksu dēļ daudzi ražotāji savas rūpnīcas pārcēlušies uz šīm valstīm. Taču arī šie tirgi nav stabili, piemēram, pandēmijas laikā Ķīna un Indija ieviesa eksporta ierobežojumus, prioritizējot savu iedzīvotāju

vajadzības. Lai mazinātu riskus, Eiropa šobrīd cenšas dažādot piegādes avotus un veidot centralizētus stratēģisko medikamentu krājumus. Tomēr ilgtermiņā nepieciešams arī politisks risinājums – palielināt finansējumu un radīt priekšnosacījumus, lai ražošana atgrieztos Eiropas Savienībā. Papildus jautājumus un jaunus riskus šobrīd rada arī ASV–Trampa tarifu politika.

Medikamentu ražotāju skaits sarūk

Eiropā aptuveni 70% izrakstīto medikamentu pēc apjoma veido patentbrīvās zāles. Tās ļauj pacientiem saņemt drošu un pārbaudītu ārstēšanu par zemākām izmaksām, vienlaikus veselības aprūpes budžetā atstājot vairāk līdzekļu inovatīviem preparātiem, piemēram, onkoloģijas jomā. Ņemot vērā sabiedrības novecošanu un ar vecumu saistīto slimību izplatību, patentbrīvie medikamenti turpinās būt viens no veselības aprūpes stūrakmeņiem. Taču pēdējos gados arvien biežāk ražotāji atsakās no atsevišķu patentbrīvo zāļu ražošanas, un tirgū samazinās pieejamo produktu skaits. “Medicines for Europe” dati liecina, ka 2024.gadā 46% patentbrīvo medikamentu Eiropā ražoja tikai viens uzņēmums. Tas nozīmē, ka jebkuri traucējumi šajā uzņēmumā – kvalitātes nepilnības, izejvielu trūkums vai loģistikas problēmas – uzreiz atstāj tiešu iespaidu uz pacientiem, jo alternatīvu nav.

Šī tendence sākās pēc 2009. gada finanšu krīzes, kad daudzās Eiropas valstīs tika ieviesti stingri cenu ierobežojumi. No pirmā acu uzmetiena tā šķita pacientiem izdevīga sistēma, jo nodrošināja zemākas cenas. Tomēr praksē tā radija situāciju, kurā ieguvēju nav: pacientiem bieži pietrūkst zāļu, valstis saskaras ar deficītu, bet ražotāji atsakās no nerentabliem produktiem. Salīdzinājumam, ja maizes ražotājam pieaug izmaksas par miltiem un elektrību, bet cenu nedrīkst celt, uzņēmums vienā brīdī pārtrauc ražošanu vai pārceļas uz citu tirgu. Ar zālēm ir tieši tāpat.

Birokrātiskais slogs

Viens no risinājumiem zāļu trūkumam būtu palielināt veselības aprūpes budžetu, tostarp daļu, kas paredzēta kompensējamajiem medikamentiem. Tomēr, ņemot vērā

ierobežotos resursus, būtiski ir arī mazināt birokrātisko slogu, piemēram, samazinot nodevas, kas jāmaksā par medikamentu reģistrāciju un uzturēšanu. Lai gan tās svārstās no dažiem simtiem līdz vairākiem tūkstošiem eiro par vienu preparātu, kopā ražotājiem šie izdevumi sasniedz simtiem tūkstošu eiro gadā.

Lai medikaments nonāktu aptiekās, tam jāiziet sarežģītas licencēšanas un reģistrācijas procedūras. Šie procesi bieži atkārtojas vairākās valstīs un var ilgt mēnešiem vai pat gadiem. Rezultātā pacienti mazākās valstīs, tostarp Latvijā, pie zālēm tiek vēlāk nekā citur Eiropā. Daļēji, jo mūsu mazais tirgus nav pievilcīgs lielu reģistrācijas un uzturēšanas izmaksu dēļ. Ražotājiem īpaši dārga ir prasība pielāgot iepakojumu katrai valstij. Pandēmijas laikā tika ieviests elastīgāks risinājums – pieļaut citu tirgu iepakojumu ar pievienotu instrukciju latviešu valodā. Tas samazināja izmaksas un ļāva ātrāk piegādāt zāles pacientiem. Eksperti uzsver, ka līdzīga pieeja būtu jāievieš arī ilgtermiņā, jo stingrās prasības nereti noved pie situācijas, kur Latvijā zāļu nav, bet tās brīvi pieejamas, piemēram, Igaunijā.

Ari Eiropas līmenī regulējums prasa pārskatīšanu. Kvalitātes un drošības standarti ir ļoti augsti, kas kopumā ir pozitīvi, tomēr dažkārt tas kļūst par šķērslī zāļu pieejamībai. Pat nelielas izmaiņas – ražotnes maiņa, aktīvās vielas piegādātāja nomainīšana vai iepakojuma atjaunošana – nozīmē jaunu dokumentu saskaņošanu. Tas kavē zāļu nonākšanu pie pacientiem pat uz vairākiem mēnešiem. Mazākām valstīm ar ierobežotiem administratīvajiem resursiem šie procesi ieilgst vēl vairāk. Pandēmija un ģeopolitiskās krīzes pierādīja, ka ārkārtas situācijās esošās procedūras ir pārāk smagnējas. Ņemot vērā šodienas drošības izaicinājumus, birokrātijas mazināšana ir vitāli svarīga – tā ļautu veidot drošības krājumus, ātrāk reaģēt uz krīzēm un nodrošināt, ka pacienti saņem nepieciešamos medikamentus laikus.

Pārmaiņas zāļu politikā nav vienkāršas, bet tās ir iespējamas. Ja valsts un nozare kopā spēs rast līdzsvaru starp pacientu interesēm, uzņēmēju iespējām un elastīgāku regulējumu, mēs varēsim nodrošināt, ka Latvijas iedzīvotājiem arī nākotnē būs pieejamas viņiem nepieciešamās zāles – ne tikai šodien, bet arī rītdien.

ANNA BABRE, Komunikācijas konsultante

Der zināt

Drīz sāksies apkures sezona

Kas jāpaveic pirms apkures sezonas sākuma, un kļūdas, ko pieļauj teju visi

Laiks vairs nelutina ar siltiem laikapstākļiem, un tas nozīmē, ka tuvojas apkures sezonas sākums. Tam gatavojoties, ir svarīgi veikt dažādus apkures sistēmas drošības *higiēnas* pasākumus. Proti, māju īpašniekiem jāiztīra skursteņi un dūmvadi, kā arī jāpārlicinās, vai krāsnis, plītis, kamīni, radiatori un citas apkures ierīces ir darba kārtībā.

Līdzīgi, kā vasaras garderobi nomainām pret aukstajai sezonai piemērotu apģērbu un laikus rūpējamies, lai tas būtu labā kārtībā, vajadzētu gatavoties arī apkures sezonai, lai izvairītos no nepatīkamiem pārsteigumiem ziemā. Viena no svarīgākajām lietām ir skursteņu un dūmvadu tīrīšana. Pirmkārt, tas ir ugunsdrošības jautājums, jo netīrītos dūmeņos uzkrājas sodrēji, kas var aizdegties un izraisīt ēkā ugunsgrēku. Otrkārt, tīrs dūmvads un skurstenis palīdz ietaupīt kurināmo.

Noķert skursteņslauķi

Ugunsdrošības noteikumi Latvijā paredz, ka cietā kurināmā

apkures iekārtu dūmvadi ir jātīra vismaz divas reizes gadā – pirms apkures sezonas sākuma (līdz 1.novembrim) un vienu reizi apkures sezonā. Savukārt šķidrā kurināmā dūmvadiem tīrīšana nepieciešama ne retāk kā reizi gadā, oderētiem gāzes dūmvadiem – reizi divos gados. Vienlaikus Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta dati liecina, ka ik gadu glābēji dodas uz vismaz 500 izsaukumiem, kuru iemesls ir dūmvados aizdegušies sodrēji.

Ja ir nepieciešamās prasmes un aprīkojums, dūmvadu un skursteņu tīrīšanu var veikt mājas saimnieks pats, tomēr labāk jau laikus vērsties pie profesionāliem skursteņslauķiem, kuri skursteni iztīrīs, neradot tajā bojājumus un plaisas.

Sertificēti skursteņslaucītāja amata meistari uzsver, ka viens no faktoriem, kas ietekmē dūmvadu aizsprostošanos, ir kurināmais. Krāsnīs un kamīnos noteikti nevajadzētu dedzināt plastmasas izstrādājumus, iepakojumus, piemēram, maizes iepakojuma plēves vai papīra iepakojumu lielos daudzumos. Plēksnes no šiem materiāliem dūmvados ir labi redzamas. Ja apkures iekārtā ir vilkme, var gadīties, ka papīra plēksne tiek aizvilкта līdz skurstenim, un, ja iepriekš ir kurināti plastmasas izstrādājumi, dūmvadā un skurstenī veidojas aizdarvojums. Iekļūstot aizdarvojumā, papīra plēksnes var radīt bīstamu uzliesmojumu.

Vispareizāk ir nevilcināties un arī sildmūrišus, krāsnis, kamīnus iztīrīt, tiklīdz beidzas apkures sezona – laikā no pavasara līdz jaunās apkures sezonas sākumam. Apkures iekārtas, kas nodrošina siltumu privātmājām, būtu jāpārbauda ne retāk kā reizi gadā – pirms apkures sezonas sākuma un vienu reizi sezonas laikā.

Citi uguns riski

Sākoties apkures sezonai, kad iedzīvotāji tikko atsāk lietot dažādas mājokļa apsildīšanas ierīces, kļūst aktuāli arī citi ugunsdrošības riski. Cilvēki ļoti bieži mājokli pārkurina vai

arī izmanto pārāk garu kurināmo, kas neļauj aizvērt krāsns durvis. Krāsns tiek atstāta bez pieskatīšanas, un rezultātā notiek ugunsnelaime. Tāpat jāatceras, ka kamīna priekšā jābūt iekļātai degtnespējīgai aizsargvirsmai. Ja šādas virsmas nav, no dzirkstelēm vai oglēm var izcelties ugunsgrēks. Drošības prasību neievērošana var novest pie negadījuma. Pelnus nevajadzētu izbērt plastmasas spainī, jo tas var aizdegties.

Apkures sezonā elektriskos radiatorus nedrīkst aplāt ar priekšmetiem vai žāvēt uz tiem drēbes. Ja mājokli gribam piesildīt ar elektriskajiem sildītājiem, nevajadzētu tos saslēgt pārāk lielā daudzumā – jāpārlicinās, vai elektrotīkla jauda ir tam atbilstoša.

Radiatori – vai gatavi apkures sezonai?

Avārijas dienesta pakalpojumos šādu situāciju risināšana gan neietilpst, tādēļ saimniekiem pašiem jāparūpējas par to, kas notiek mājās. Radiatoru ražotāji reizi trīs gados rekomendē veikt to tīrīšanu – radiators tiek atvienots, iztīrīts ar speciālu šķidrumu un atkal pievienots. Diemžēl Latvijā cilvēki to dara ļoti reti, un rezultātā radiatori aizsērē un nedarbojas. Radiators un apkures sistēma nedzīvo katrs savu dzīvi, tie ir saistīti. Ja kāds no posmiem nedarbojas, rodas aizsprostojums, ūdens spiediens radiatorā paaugstinās līdz aizsprostojumam, siltuma radiatorā nav, bet rodas risks, ka radiatora caurules var plīst.

Otra lieta, uz ko norāda speciālisti, ir radiatoru atgaisošana. Pēc apkures sezonas beigām radiatoros ieplūst gaiss, kas krājas to sistēmā. Ja radiatorā ir gaiss, tas neuzsilst vienmērīgi vai nesilst vispār. Mūsdienās vairs nav jāiet pie radiatora ar skrūvgriezi un trauciņu, gaidot, kad parādīsies ūdens burbulis. To var izdarīt automātiskais atgaisotājs, kas pievienojams radiatoram. Atgaisošana būtu veicama pirms katras apkures sezonas sākuma. Un vēl, ja radiatoru savienojumu vietas kļuvušas baltas, kā apsarmojušas, tas var liecināt, ka šajās vietās var notikt savienojumu plisums. Tam laikus jāpievērš uzmanība un radiatori jāmaina.

Informē LAD

Projektiem mazāk iesniedzamas informācijas, plašākas konsultācijas klientiem

Lauku atbalsta dienests ir būtiski uzlabojis savu darbu, kā lauksaimnieki, zivsaimnieki un mežsaimnieki ērtāk, izmantojot mazāk resursu, var pieteikties projektu īstenošanai dažādos atbalsta pasākumos (intervencēs), kā arī lai vieglāks būtu darbs projektu īstenošanas laikā.

Pieteikšanās projektu īstenošanai dažādos atbalsta pasākumos (intervencēs) – vienkāršota

Lai pieteiktos dažādiem investīciju pasākumiem, ir vienkāršotas pieteikšanās veidlapas. Tajās jau automātiski tiek atrādīta informācija no Valsts ieņēmumu dienesta un citu institūciju sistēmām no iepriekšējiem konkrētā klienta īstenoto projektu aprakstiem, informācija par platībām, ja klients pieteicies platību maksājumu saņemšanai, dati no dzīvnieku reģistra un cita informācija.

Ir veiktas izmaiņas Ministru kabineta noteikumos, lai iepirkuma procedūru padarītu ērtāku. Ja klientam ir jāveic iepirkums, jo nevar izmantot Tehnikas un iekārtu kataloga iespējas, tad iepirkumā vajag divus pretendentu piedāvājumus, nevis trīs piedāvājumus, kā tas bija iepriekš. Cenu aptaujām ir palielināts sliekšnis no 1000 eiro uz 2000 eiro. Ir vienkāršota cenu aptaujas aizpildīšanas informācija LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā: klientam vienkāršotās cenu aptaujas gadījumā ir jāievada mazāks informācijas apjoms, iesniedzot projekta pieteikumu. Vairākos pasākumos klienti var neveikt iepirkuma procedūru, bet izmantot Tehnikas un iekārtu katalogu, līdz ar to būtiski ir mazināts birokrātiskais slogs, jo nepieciešamo aprikojumu vai tehnikas vienību var izvēlēties no kataloga piedāvājuma. Katalogā ērtā un apkopotā veidā ir pieejama informācija par tehnikas vienībām, ko klienti var iegādāties. Priekšrocība ir mazāks patērētais laiks lauksaimniekiem projekta pieteikuma aizpildīšanai, kā arī vieglāka atbilstošas tehnikas un iekārtu izvēle iecerētā projekta īstenošanai. Samazināsies arī kļūdu rašanās iespējas izmaksu pamatojošās projekta dokumentācijas sagatavošanā un pārbaudē.

Projektu īstenošanas gaita un maksājumu pieprasījumi

LAD ātrāk veic iesniegto projektu vērtēšanu un rindošanu – vidēji šis process tiek veikts par vienu nedēļu ātrāk, nekā tas bija iepriekš. Ātrāk notiek arī iesniegto maksājumu pieprasījumu izskatīšana, līdz ar to klienti ātrāk saņem finansējumu, lai sekmīgi varētu sasniegt izvirzītos mērķus. Projektu gaitā LAD vairāk uzticas klientiem un būtiski ir samazinājis klātienes kontroļu apjomu. Ņemot vērā īstenoto projekta veidu, klientiem jāiesniedz fotoattēli, kas apliecina iekārtu, būvniecības vai citu investīciju atbilstību, līdz ar to LAD kontrolieri vairs nedodas kontrolēs uz saimniecībām. Projektu uzraudzības periodā LAD neprasa klientiem iesniegt atskaites, bet izmanto Valsts ieņēmumu dienesta, Dzīvnieku reģistra un platību maksājumu datus. Pārstrādes uzņēmumiem, kuri īsteno projektus, LAD vairs neprasa Pārtikas veterinārā dienesta un Valsts vides dienesta izziņas. Līdz šim bija daudz diskusiju par tehniku, ko var iegādāties lauksaimnieki. Tika saņemti priekšlikumi rast iespēju iegādāties arī lietotu tehniku ar lielāku vecumu, tāpēc atbalsta pasākumā mazajiem lauksaimniekiem un modernizācijas pasākumā lauksaimnieki, ja iespējams precīzi identificēt tehnikas vecumu, var iegādāties līdz 15 gadiem vecu lietotu tehniku.

Konsultatīvais atbalsts un vizuālās identitātes prasības

Lauku atbalsta dienests ievēro pieeju (“konsultē vispirms”) – sniegt visu nepieciešamo informāciju klientiem pirms projektu iesniegšanas, skaidrojot, kā pareizi ievērot nosacījumus, lai pēc iespējas vairāk klientu sagatavotu pareizus un atbilstošus projektu pieteikumus. Ikdienā klienti var sazināties ar LAD speciālistiem, izmantojot kanālus kas katram klientam ir ērtākais:

- apmeklēt kādu no desmit klientu apkalpošanas centriem dažādās vietās Latvijā, kā arī saņemt klātienes konsultācijas vairākos sektoros;
 - zvanīt pa klientu apkalpošanas tālruni +371 67095000 darba dienās no plkst. 8.00 līdz 20.00;
 - rakstīt e-pastu, lai saņemtu rakstisku atbildi;
 - nepieciešamības gadījumā vienoties par saziņas iespēju tiešsaistē.
- Ņemot vērā, ka atbalsta saņēmējiem ir jāievēro ļoti stingras vizuālās identitātes prasības, LAD ir sagatavojis skaidrojošu informāciju par prasībām ar paraugiem plakātiem un plāksnēm.

LAD piedāvā arī individuālas konsultācijas klientiem, lai visas vizuālas identitātes prasības katrā saimniecībā vai uzņēmumā tiktu ievērotas atbilstoši. Ņemot vērā, ka ne vienmēr klientiem ir iespējas izdrukāt plakātus, LAD gan lauksaimniecības, gan zivsaimniecības, gan mežsaimniecības atbalsta pasākumos tos sagatavo klientiem arī drukātā veidā.

Reklāma

Lielākā apkures katlu izvēle!

Granulas • Malka • Degviela

- ✓ Profesionālas konsultācijas un atbalsts
- ✓ Plašākais sortiments dažādiem apkurināmā veidiem
- ✓ Plašs apkures materiālu un rezerves daļu piedāvājums
- ✓ Iespējama piegāde

Atrodi efektīvāko katlu savam mājoklim un izbaudi siltumu!

Apmeklē Balvos, Ezera ielā 30. Strādājam arī sestdienās.
Konsultants +371 29125850.
Sikāka informācija: www.amativeikals.lv

Dažādi

Aicina uz jogas–vingrošanas nodarbībām Balvos. Nodarbības bērniem, pusaudžiem, pieaugušajiem un senioriem. Vairāk informācijas, zvanot pa tālr. 27127783.

Pieved smilti, granti, šķembas. No akas uz māju rokam un pieslēdzam ūdensvadus, izvadām kanalizāciju. Tālr. 25685918.

Mājas siltināšana starpsienu tukšumos, bēniņos. Ar dažādiem materiāliem. Tālr. 28102263.

Gaišreģe, dziedniece Aida.
Gaišreģe, kas dziedina no attālu- ma, stiprina ģimenes attiecības. Pēc fotogrāfijas spēj atbrīvot no dzeršanas. Ņņem jaunu aci, dzimtas lāstu, apvieno mīlestību un izjukušas ģimenes. **Maģija naudas piesaistīšanai** – naudas maģija, Zelta rituāls naudas piesaistīšanai, karjeras izaugsmei, labam darbam, klientu plūsmai, atvaira no nabadzības un nelaimes. Rituāli mājas, auto, biznesa pārdošanai, finansiālai labklājībai, panākumiem un veiksmei jebkurā biznesā. Tālr. 27734063.

Atdod kūtsmēslus. Tālr. 26626889.

Piedāvā darbu

Z/S “Uzgava” meklē SEZONAS STRĀDNIKU uz kartupeļu kombaina un kartupeļu šķirošanai. Tālr. 29432655.

Pārdod

Skaldīta malka. Cena 37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Ir maisos. Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku, ir sausa. Tālr. 26550272.

Pārdod lietotu sieviešu velosipēdu VECTOR, 50 eiro. Tālr. 26356019..

Pērk

Z.s “Strautiņi
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas. Tālr. 29411033.

Līdzjūtības

Ir katrs mūžs kā pārļu savērums,
Tas virknējas no dienām, nedienām,
Raibs priekos, sāpēs izaug
palēnām,

Līdz pienāk rudens augļu
savākums.

Mūsu klusa, bet patiesa līdzjūtība
Imantai Serdānei ar ģimeni brīdī,
kad mūžības ceļos jāpavada brālis
JĀNIS.
Anita, Gunta, Aigars

Tu gāji bez atvadām projām, tā, it kā
vēl neaizietu,

Cik savādi – šajā naktī pār brūcēm
nolija klusi

Ne sāpes, bet zvaigžņu pilns lietus.
Aiz katra paliek dzīve un pasacītais
vārds,

Bet atmiņas tik dārgas sirds ilgi
saglabās.

Cik nepielūdzami skarba ir šī
rudens diena, kad priedes klusi šalc
atvadu vārdus, birst sāpju asaras
un žēli raud svecēs. Mūsu patiesa
līdzjūtība **Jurim un Rimai**
Kokorevičiem ar ģimeni,
MĀMIŅU, VĪRAMĀTI,
VECMĀMIŅU, VECVECMĀMIŅU
mūžības ceļā pavadot.
BGSA Terapijas nodaļas kolektīvs

Rudens krāso pilādžkokus sārtus,
Gājputni ar vasaru trauks prom,
Bet tev mūžība ver miera vārtus,
Sāpes rimst un lielais klusums sauc.
(L.Sāgameža-Nāgele)

Izsakām līdzjūtību **Jurim**
Kokorevičam ar ģimeni, MĀTI
zemes klēpi guldot.
Juris, Zinaīda, Aglišu ģimene,
Aina, Gaļina

Pērk

SIA “Mežusili” pērk meža
īpašumus, cirsmas, izcirstus
meža īpašumus par 3000 EUR/ha.
Tālr. 28282021.

Iepērk ābolus, 100 EUR/tonnā.
Tālr. 27004732.

Iepērkam ābolus, braucam pakal.
Tālr. 29347030.

Pērk mežu, lauksaimniecības zemi.
Tālr. 29386009.

IEPĒRK
MĀJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLITĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

Kad vakaram tavam neaust vairs
rīts,
Kad mūžības gājiens tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.

(B.Senkēviča)
Skumju un atvadu brīdī patiesa
līdzjūtība **Molčanovu ģimenei**, vīru,
tēvu, vectēvu, vīratēvu
NIKOLAJU MOLČANOVU klusajā
mūžības ceļā pavadot.
Laimonis, Aivars, Ilona, Liene ar
ģimenēm

Klusa paliek māja, sēta,
Klusa tēva istabiņa;
Nav vairs tēva mīlo soļu,
Nav vairs tēva padomiņa.
Klusa un patiesa līdzjūtība **Oļegam,**
Laurim un Innai Molčanoviem,
TĒVU, VECTĒVU un
VĪRATĒVU mūžībā pavadot.
Iemītnieki Sporta ielā 4, Viļakā

Kad vakaram tavam neaust vairs
rīts,
Kad mūžības gājiens tev iezvanīts,
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,
Kur saule nekad vairs nenoriet.
(B.Senkēviča)
Izsakām dziļu līdzjūtību mūsu
kolēģei **Ainai**, brāli **JURI SLIŠĀNU**
pavadot Mūžībā.
Baltinavas vidusskolas kolektīvs

Man nogura dvēselīte,
Šai saulē dzīvojo.
Dod, Dieviņi, vieglu dusu
Baltā smilšu kalniņā.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību dēliem
Raimondam, Vilnim, Guntaram
un viņu ģimenēm, māmiņu,
vecmāmiņu **VALDU VRUBĻEVSKU**
mūžības ceļā pavadot.
Mārite J., Velta K., Virginija,
Vineta L., Regīna, Dzintra,
Alewtina, Elīta, Marija

Dieviņš deva, zeme ņēma,
Zeme visu nepaņēma;
Mīļi vārdi, labi darbi,
Tie palika šai saulē.
Izsakām līdzjūtību **Raimondam un**
dēliem Guntaram, Vilnim un
tuviniekiem, māmiņu, vecmāmiņu
VALDU VRUBĻEVSKU pavadot
kapu kalniņā.
Līvānu ciema iedzīvotāji

Indekss
3004

Vaduguns

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA “BALVU VADUGUNS”
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS

A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI

D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** – T. 29360850
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** – T. 26707934;
A.SOCKA – T. 29378903; **I.TUŠINSKA** – T. 27145837;
A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORE – **S.GUGĀNE**
GRĀMATVEDE **S.BĒRZIŅA** – T. 25908200
ŠOFERIS **A.KIRSANOVS** – T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs – **64520961**

e-pasts: **vaduguns@apollo.lv**
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA “Balvu Vaduguns”,
R.KACĒNS
Iespiests SIA
“Poligrāfijas grupa
Mūkusalā”, Rīgā,
Mūkusalas 15A
Tirāža – 2001